

AMATĚŘSKÁ SCÉNA

6. 1994 10 Kč

Vánoční úvaha o svatém Josefu

Zpráva o FEMAD '94

Krakonošovské divadelní snažení

Na doslech
Stanislava Zedníčka

Z Prahy do Toronta a zpět

Glazov '94

Vánoční úvaha o Svatém Josefu

"Nebylo to dobré, ale bylo to lepší," je slyšet ze všech stran. "A v čem to bylo lepší?", krade se jednomu do úst otázka. "No, bylo levněji a nedělala se taková svinstva," jako bych slyšel odpověď. "Ale přece ty ceny a další 'vymoženosti' byly vyhané a svinstva se taky děla a větší, akorát, že v té utažené společnosti to bylo anonymní a nepojmenovatelné," chtělo by se odpovědět. Ale proč vlastně vést takové diskuse? Kdo nechce věřit, neuvěří...

Ale i v té době, která programově znevažovala jakoukoli Víru, a přitom vyžadovala apriorní přijímání pseudovíry své, se (dokonce státně) světily Vánoce, svátky narození Ježíše Krista, Spasitele a Vykupitele, Božího syna. A tak i tehdy jsme si (někdo chtěl a někdo nechtěl) alespoň jednou v roce připomínali duchovní zdroje civilizace, v níž žijeme. I kdyby Bůh nebyl, Víra v něj, v to, co učil, v Bibli a v Desatero přikázání jsou nepopíratelným základem vši lidské filozofie, etiky, zvyků a obyčejů. A zdrojem mnohého poučení. Třeba takový svatý Josef...

Tesaři Josefovi zalíbila se kdysi čistá a neposkvrněná dívka Marie. On jí také a byla takřikající ruka v rukávě. Jenže: Marie se zalíbila také Hospodinu, Bohu otci, který si dělal ustavičné starosti o mravní čistotu svého lidu. Chtěl zkaženému lidu dát konkrétní pomoc, Syna, toho, kdo vykoupí všechny lidské hříchy. Bůh je duch, duch všeobjímající a vševládný. Vykupitel musí být **člověk**, jeden z lidí, aby mohl jako člověk trpět. Aby dokázal utrpení ve jménu celého lidstva unést, musí být i synem Božím. I sestoupil Duch svatý a učinil Pannu Marii matkou Syna Božího. S Božími záměry byl seznámen i tesař Josef, který pokorně přijal roli Otčima Božího. Byl poctěn tím, že jeho vyvolená byla vyvolena i Bohem. A byl od té chvíle služebníkem Božím, **neposkvrněné** Matky Boží i Syna Božího. A že s tím měl nějakých starostí, jak se můžeme dočíst v Bibli. Ale Víra a naděje v lepší příští jej posilovala a i on se stal **světcem**, někým, kdo dokázal víc než my, obyčejní hříšníci.

Vzpomeňme si o nadcházejících Vánocích i na svatého Josefa a zkusme být tak trochu jako on - pokorní, obětaví a čistí. Potom jistě prožijeme šťastný rok 1995, úspěšný a plný pokojné a tvořivé práce. A abych dokončil svou úvahu ve zvoleném stylu: **K tomu nám dopomáhej Bůh...**

Jiří Brixí

1. strana obálky:

Ferda Čulík jako Jegor Bulyčov a Jitka Nováková (Malcherová) jako Šura ve hře Jegor Bulyčov.

Foto k článku na str. 13 Z Prahy do Toronta a zpět, foto: archiv J. Novákové

2. strana obálky:

DS MKZ Velké Opatovice, "Motýlí"

DS Kozlovice "Hrátky s čertem"

DS OB Boleradice "Noc na Karlštejně"

DS Krakonoš Vysoké nad Jizerou "Nepijte vodu"

foto: I. Mičkal

OBSAH

Malá venkovská žatva

J. Císař

2

Zdaleka ne vyčerpávající zpráva (vzhledem k tomu, co všechno se dělo) o FEMAD 1994 v Libici nad Cidlinou
J. Černíková-Drobná

4

Krakonošovské divadelní snažení

Jiří Hraše

6

Připodotknutí k Jiráskovu Hronovu '94 - akce klubu režisérů SČDO

D. Zakopal

10

Na doslech Stanislava Zedníčka

J. Brixí

11

Vzpomínky na budoucnost amatérského divadla: Z Prahy do Toronta a zpět

V. Kmochová

12

Divadlo na dlani

Glazov 1. 10. - 6. 10. 1994

J. Brůček

14

Reportáž psaná na koleně; Díl 1.

F. Kláška

17

Lingen '94

V. Faltýnek

20

Divadelník Slovácka

V. Závodský

20

Nepřehlédněte!

Časy se mění a náš časopis s nimi

Příloha: d'ARTAMAn 5/94

Dvouměsíčník pro otázky amatérského divadla a uměleckého přednesu
ROČNÍK 31 (OCHOTNICKÉ DIVADLO 40)
Vydává Informační a poradenské středisko pro místní kulturu,
Blanická 4, 120 21 Praha 2
ve Vydavatelství a nakladatelství Nezávislý novinář III,
Vodičkova 34, 110 00 Praha 1
Vedoucí redaktorka: VĚRA KMOCHOVÁ
Redakční rada: prof. J. Císař (předseda), L. Lázňovská, J. Lhotská,
A. Exnarová, J. Brixí, J. Brůček, F. Mikeš, I. Samotný, V. Hulec,
J. Hraše, J. Kodeš
Grafická úprava: Jana Marešová
Adresa redakce: 110 00 Praha 1, Senovážná ul. 8, telefon: 24 21 46 56
Sazba: Nezávislý novinář III, Vodičkova 34, 110 00 Praha 1
Tisk: 3 T, s. r. o.
Rozšiřuje: PNS a A.L.L. production, (P.O. BOX 732, 111 21 Praha 1)
Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá
administrace PNS, doručovatel tisku a předplatitelské středisko.
Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS, administrace vývozu tisku,
Hvozdanská 5-7, 148 31 Praha 4 - Roztyly
Cena 1 výtisku 10 Kč, roční předplatné 60 Kč
Nevyžádané rukopisy redakce nevrací.
Toto číslo bylo dáno do tisku 17. 11. 1994
© IPOS, Praha 1994

MALÁ VENKOVSKÁ žatva

Statut přehlídky ve Vysokém nad Jizerou je záležitost vynikající. Neboť smysl celé akce vymezuje jediným slovem: venkovský. To znamená, že cokoliv, co se zrodí v amatérském divadle mimo větší města - abychom ten pojem venkovský nějak vymezili -, může být předváděno na Krakonošově divadelním podzimu, jak se vysoká přehlídka jmenuje. A je lhostejné, jaký je to jinak druh amatérského divadla. Neboť: Krakonošův divadelní podzim jaksi v malém nebo menším - v mnohých rysech realizuje to, co Jiráskův Hronov.

Což všechno konstatuji proto, že jsem si až letos uvědomil, jaká je to výhoda právě v tomto stadiu amatérského divadla. Neboť jsem přesvědčen čím dále tím více o tom, že jakékoliv diferencování a dělení na základě druhových kritérií

a norem je právě dnes až druhotné. Ten hlavní problém je totiž v tom, k čemu je komu v přítomnosti divadlo vůbec potřebné a proč o ně kdo vůbec jeví zájem. Jak ti, kdo jej vytvářejí - mluvím tu teď o potřebě a zájmu amatérských divadelníků -, tak ti, kdo se na ně chodí dívat. Dá se to také říci jinak: na prvním místě dnes stojí divadlo jako prostředek, nositel komunikace, jež je zajímavá, přitažlivá pro všechny, kdo se na ní podílejí. A všechno ostatní je až na místě druhém,

případně na místech dalších.

Na letošním Vysokém ostatně také o nic jiného nešlo. Dokonce si myslím, že ještě výrazněji a ještě zřetelněji než kdekoli jinde. Vlastně všechny soubory svými představeními daly naprosto jasně najevo, že se snaží svou potřebnost potvrdit především tím, že přitáhnou divácký zájem. Potvrzoval to bezpečně repertoár "klasického" činoherního divadla. Tedy toho druhu divadla, jenž na té "malé venkovské žatvě" převažoval. Pohyboval se v rámci, o němž se bezpečně

předpokládá, že už v samotném textu funguje cosi, co divácký zájem vzbudí: komediálnost nebo jistá tklivost (jsoucí až na hranici melodramatičnosti) či osvědčená klasická předloha, která si zřejmě na venkově - nanejvýš na venkově - jak dosvědčil i divácký zájem ve Vysokém, dovede přitáhnout početně dost silnou část publika. Výsledky na tomto poli nebyly ničím zvláště pozoruhodné, pohybovaly se na rovině, kterou dobře známe. A stejně tak i škála kvality byla v rozmezí, v němž nedošlo na žádné překvapení. Včetně toho, že byly i propady, které opět a znovu dokázaly, že v tomto úsilí o diváka má své pevné místo i "sousedské divadlo", divadlo, jež po úspěších, které slaví ve svém regionu, je překvapeno rozhovorem, v němž dojde na zjišťování elementárních nedostatků.

Ale naštěstí zafungovala

◀ Vysoké nad Jizerou: DS Duha Polná, „O pejskovi a kočičce“, foto: I. Mičkal

DS MěKS Němčice nad Hanou, „O tlustém pradědečkovi“, foto: I. Mičkal

DS Štace Kaznějov, „Hříšné časy“, foto: I. Mičkal

ona „malá, menší venkovská žatva“. Budu-li upřímný, pak pro mne největším překvapením i nadějným příslibem bylo představení **DS Štace z Kaznějova**. Tu inscenaci dělali z ryze „místních“ potřeb a pro ryze „místní“ účely. Jejich Kaznějov slavil výročí. Pro takové cíle se obvykle udělá představení oblíbené a zaručené klasiky nebo se v nejhorším případě dá dohromady slavnostní akademie. Ne tak Štace. Ta sáhla po povídkové knize **Karla Fleissiga Hříšné časy**, zvolila si z ní dvě části, dala jim velmi jednoúčelovou literární podobu, vlastně jen použila dialogy - a především pak už došlo na jeviště. To jest pokus rozvinout jevištními prostředky, jevištní realizací jednoúčelovou literární předlohu do tvaru, v němž zavoní cosi z dálné vůně venkova mezi oběma světovými válkami. Vůně, jež je kořeněna humorem, pozemskostí tělesných tužeb, vášní a potřeb i naivním chlapeckým pohledem, jenž se poučuje o světě. Ne všechno se podařilo, ne všechno vyšlo tak, jak by mohlo. Ale pod-stata je pro mne v dramaturgické odvaze jít nevyšlapanou cestou i v jevištní práci, jež se musela spolehnout jen na sebe, a mobilizovat všechny své síly, neboť v té literární předloze věru moc divadelnosti, a tím ani komunikativnosti pro vytvoření vztahu s hledištěm nebylo. Kam bych tohle představení „druhově“ zařadil, ví bůh. Snad do rubriky „autorské divadlo“. Ale to vskutku jen tak na okraj. A opravdu to není důležité. Snad se mně povedlo na tomhle příkladu dost srozumitelně říci, že jádro letošní vysoké

přehlídky bylo v tom, že umožnila shromáždit více pokusů o komunikaci s divadlem než jenom tím „klasickým modelem“, o němž byla řeč.

Jestliže Kaznějovští ten model porušili už tím - a tam to nepochybně začíná - že vybočili z osvědčené dramaturgické řady, pak další dvě představení to učinila nejprve tím, že zamířila nikoliv na pole představení pro dospělé, ale pro děti. **Soubor z Němčic na Haně** si položil latku na tomto hřišti pěkně vysoko. Zvolil si předlohu **O tlustém pradědečkovi od Josefa Čapka**, vlastně jakousi revue, pro niž mnohá hudební čísla napsal Jaroslav Křička. Kdysi, na počátku třicátých let inscenoval v činohře ND tuto předlohu Jiří Frejka, což dostatečně pádně označuje kořeny - řekněme moderní kořeny -, z nichž celá záležitost roste. Kdyby nic jiného, tak to samo už stačí na to, abychom uznali Němčickým jejich vůli a snahu překročit vyzkoušené a tradiční dimenze, v nichž venkovské divadlo svou komunikativnost nachází. A to samozřejmě nemluví o tom, že ta nezvyklá předloha je vedla i k nezvyklým inscenačním postupům. Stejně jako jen letmo zmíním skutečnost, že to vše se odehrálo na půdě, kde v celém amatérském divadle a venkovském ještě silněji, není právě na různých ustláno pro takové náročné cíle, na půdě divadla pro děti. Skoro to vypadá, jako by to nebyla náhoda. Neboť **Duha z Polné** přijela s vlastní „autorskou inscenací“ rovněž **Josefa Čapka: O pejskovi a kočičce**. A zazářila svou nápaditostí, vtipností, klaunstvím, hereckou su-

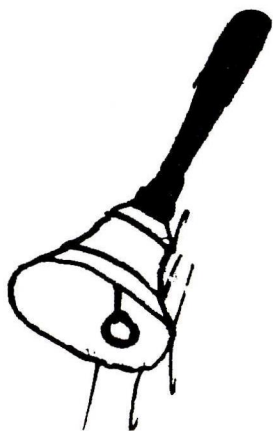

veréností. Je to "divadlo chudé", které jde za svým divákem do mateřských školek, ale bohaté těmi - jakož i některými dalšími - vlastnostmi, o nichž byla právě řeč. A je to divadlo dnešní, přítomné. Řekl bych **moderní**, jestli tím budeme rozumět tu **odvahu hledat komunikativnost jinde než v konvencích**,

jež jsou - znovu použiji to slovo - vyzkoušeny. Snad proto se ta modernost děje na poli divadla pro děti. Přitom hned spěchám dodat, že živě a spontánně reagující dětské obecenstvo vysokého divadla dosvědčilo, že modernost není na úkor komunikativnosti, neboť konečkonců byla obnovena a utvrzena dávná sláva divadla: **herecká akce**.

Kdyby nic jiného, tak už tahle zajímavá potkání a konfrontování stála ve Vysokém '94 zato. Nebyla to žatva ani velká a za každou cenu záměrně zástupná, ani nehýřila nejrůznějšími výboji. Ale **generální téma, k čemu je nám potřebí divadla a proč o ně můžeme mít zájem**, naznačila dost důkladně a mnohostranně. Tak se toto generální téma stalo nakonec základním znakem letošní přehlídky venkovských divadelních souborů. Byl to - myslím - dobrý **dárek k jejímu 25. jubileu**.

Jan Císar

Zdaleka ne vyčerpávající zpráva (vzhledem k tomu, co všechno se dělo) o FEMAD 1994 v Libici nad Cidlinou

Tak jsem zas po pár letech byla na Festivalu mladého amatérského divadla v Libici nad Cidlinou a... a léta běží a časy se mění. Původně to byl nesoutěžní festival amatérských souborů mladých, později festival mladého amatérského divadla, tedy mladého hlavně pohledem na svět a společnost i výběrem uměleckých prostředků, jimiž byl tento pohled na jevišti realizován. Byl to festival, kterému se v kuloárech říkalo "salon odmítnutých", protože představení, která tvořila jeho program, byla za minulého režimu na jiných přehlídkách odmítána jako politicky, když ne přímo závadná, tedy alespoň podezřelá. A když došlo ke změně vedoucího odboru kultury Středočeského KNV, stal se festivalem přímo hlídaným. A dnes už je čtyři roky festivalem a dílnou divadla pro děti a vedoucí odboru kultury spadl do propadla dějin. Myslím, že obě tyto proměny jsou v pořádku. Jistě by s nimi souhlasili i ti, kdo stáli před dvaceti lety u kolébky festivalu - za všechny jmenuji alespoň Jiřího Beneše - i ti, kteří to festivalové nemluvně učili chodit a mluvit - za všechny aspoň ing. arch. Jana Pavlíčka a spisovatele a satirika Pavla Boška -, ale i ti, kteří poskytli festivalu finanční prostředky, prostory a záštitu - Středočeské krajské kulturní středisko, ONV a OKS Nymburk, MěNV Poděbrady, KASS Poděbrady a později, když se poděbradské divadlo dostalo do stále trvající rekonstrukce, i SKZ Libice nad Cidlinou, kam se festival přestěhoval a kde je dodnes - a konečně i ti, kdo dnes nesli hlavní tíhu organizace festivalu - poděbradský amatérský soubor a později soubor libic-

ký. Při dnešní koncepci Jiráskova Hronova a při současné svobodě projevu se stará koncepce FEMADu stala přežitkem.

Jako vyhlášovatelé zůstali festivalu věrni dodnes se změněným jménem OÚ v Nymburce, MěÚ v Poděbradech a OÚ v Libici, na místo zrušených kulturních středisek nastoupila Artama, odborné pracoviště pro neprofesionální umění a estetikou výchovu Informačního a poradenského střediska pro místní kulturu v Praze. Pořadatelé se stala Amatérská divadelní asociace se sídlem v Praze, Městská knihovna v Praze - regionální středisko zájmové umělecké činnosti při Lidové univerzitě - a kulturní zařízení OÚ v Libici nad Cidlinou. Záštitu přijalo ministerstvo kultury České republiky.

Se změnou orientace z divadla pro děti dospěle na divadlo pro děti změnila se částečně i vnitřní struktura festivalu. Zůstala účast seminaristů, ale lektorský sbor byl rozšířen o profesionální pracovníky z oborů psychologie, sociální psychologie, pedagogiky a dramatické výchovy dětí. Zůstaly diskusní skupiny pro seminaristy (letos 3), ale byly vytvořeny dětské pracovní skupiny (letos 4) pro děti předškolního, školního věku, děti z dětského výchovného ústavu a "veterány" - nejstarší věkové kategorie, všechny pod vedením zkušených pedagogů. Náplní všech diskusních i pracovních skupin byly rozpravy o zhlédnutých inscenacích, vybraných na festival. Na konci obou festivalových víkendů se konaly semináře s diskusí o reflexích dětí k jednotlivým inscenacím.

Letošního festivalu se jako

hosté účastnili pan PhDr. Petr Šmolka, psycholog, prezident Asociace manželských a rodinných poradců, člen Národní koordináční rady pro Mezinárodní rok rodiny při ministerstvu práce a sociálních věcí, a paní Larisa Pavlovna Solnceva, kandidátka uměleckých věd a letitá znalkyně a přítelkyně českého profesionálního i amatérského divadla. Stejně jako dříve po celou dobu trvání festivalu vycházel časopis Fema-dáček 94 s čerstvými zprávami.

A jenom pro úplnost: letošního festivalu se zúčastnilo cca 216 účastníků, konal se od 16. do 18. a od 23. do 25. září 1994 v Libici nad Cidlinou jako XXII. ročník FEMAD, který - a teď cituji z programové brožury - "je přes své specifické zaměření na oblast divadla pro děti, především tribuna a dílna moderního divadelního myšlení, inspirace, hledání, myšlenkové závažnosti a umělecké kvality." A dále se v této brožuře píše, že FEMAD je "mimořádnou a ojedinělou příležitostí seznámit se s tím nejzajímavějším, co vzniklo v oblasti divadla, určeného dětskému publiku." Tak to, prosím, posoudit nemohu, ale nemám důvod nevěřit členům rady FEMAD: Mgr. Jaroslavu Kodešovi, Janu Mertovi, Jaroslavu Provazníkovi, Mgr. Milanu Schejbalovi, PhDr. Milanu Strotzerovi a Blance Šefrnové, že vybrali to nejlepší, co viděli a znali. Protože ale vím, že amatérská představení mají ve své úrovni velké výkyvy, působí na ně totiž řada vlivů, jimž amatérský herec většinou nedokáže čelit, protože není a ani nemůže být dokonale řemeslně vybaven, stane se, že na přehlídkách na soubor

padne tíha odpovědnosti a konec! Rozhořčený divák pak volá: "Kterej trouba to sem vybral!" Ale i když to zní paradoxně, jsem i za tyto propady vděčná, neboť jsou poučné a varující. V programové brožůře se také píše, že FEMAD je příležitostí "uvidět co nejširší druhovou a žánrovou paletu inscenací." Stalo se, viděli jsme: čtyři druhy pohádek, agitku, otevřenou divadelní hru, literárně divadelní pořad, dva různé jevištní převody literárních předloh, naivní morálku, pořad složený z několika jevištních příběhů pro loutky, herce a hudební skupinu, výtvarné a pohybové divadlo, divadlo jedné herečky a romantickou loutkovou "rytířnu". Představení obsáhla všechny věkové skupiny dětí, od těch nejmenších až po téměř muže a ženy. Z obsáhlých informací vedoucích dětských pracovních skupin bylo možno získat řadu neobyčejně zajímavých poznatků

o vnímání představení dětským publikem, bylo možno zúčastnit srovnávací jednotlivých představení i o problematice vztahů v rodině. Bylo možno vidět inscenace osmi amatérských souborů, pěti souborů profesionálních, jednoho souboru vysoké divadelní školy a jednoho amatérského souboru seniorského divadla. Sedm představení amatérských a jedno profesionální mělo velmi pěknou úroveň - rakovnické ČTVRTÉ PŘIKÁZÁNÍ Michaela Ramløseho, KÉRKO-NOŠSKÁ POHÁDKA Ivany Faitlové v nastudování loutkového souboru Střípek z Plzně, PEJSEK A KOČIČKA F. Kasky a P. Mláda na motivy J. Čapky v nastudování plzeňského Divadýlka Kuba, Čechovovy NÁMLUVY DS Máj Praha, R. Pospíšila O ZTRACENÝCH BARVIČKÁCH studentů výchovné dramatiky neslyšících JAMU Brno, NAPADLO HODNĚ SNĚHU Karla Poláčka a Emy Zámeč-

níkové v nastudování Divadélka Jesličky ZUŠ Hradec Králové, O SOUKÁNÍ Ireny Konývkové (na námět knížky Inky Ciprové Pavouček Provazníček) v nastudování DS Hop-Hop ZUŠ Ostrov nad Ohří a představení BEZHLAVÉHO RYTÍŘE Ivy Peřinové v provedení Naivního divadla Liberec. U ostatních představení se vyskytly problémy - u DIVOKÝCH LABUTÍ Václava Čtvrtka herecká nezkušenost souboru Mladá scéna Ústí nad Labem, u Skořepovy POPELKY DDS Lojzík Úpice režijní nezkušenost a koncepční nejasnost, u představení Luďka Richtra a Mirky Vydrové, tj. DS Kejklíř Bořivoj Praha, MŮJ MEDVĚD FLÓRA (Daisy Mrázková) zdoluhavost první třetiny, absolutní nepřipravenost publika v případě barokní morality T. Slobodziankova a P. Tomaszukova KULIHRÁŠKA v nastudování Divadla Rozmanitost Most, Nedostatečná hlasitost

a srozumitelnost mluveného slova v daném hracím prostoru u představení L. Suchdolčana V PÁTÉ KNOFLÍKOVÉ DÍRCE LS "C" Svitavy, špatná volba hracího prostoru u představení BENJAMIN NA MOŘI S. Pavláškové a I. Sejmanové Divadla Ofina Bratislava. V případě představení Dejvického divadla Praha TO JE NÁPAD Jana Borny byla problematická nedůslednost aktivizace dětského diváka a konečně v případě představení Divadla Alfa Plzeň PRINCEZNA NA HRÁŠKU bylo problémů několik: zbytečné protahování příběhu Andersenovy pohádky autorkou dramatizace (Vlasta Špicnarová), surovost zacházení s loutkami, agresivita při vymáhání aktivizace diváka. Celkem bych řekla, že se FEMAD 1994 povedl, a proto srdečně díky všem, kdož se o to zasloužili.

Jarmila Černíková-Drobná

Čtvrt století oslavila letošním ročníkem přehlídka ve Vysokém nad Jizerou, čtvrt století uvádění a hodnocení divadelních činností v menších místech venkovského typu. Krakonošův divadelní podzim je, lze-li to tak říci, jedním z komorních festivalů: přehlídka vskutku přehledná, kde každý účastník potkává každého několikrát denně a každý s každým se velmi rychle zná. Jeho podstatnou součástí jsou rituální zvyklosti veřejného vítání i loučení a zejména všudepřítomný divadelní humor. Navíc specificky prezentovaný osobitým přínosem prvního korupčního spolku Vobskočák. Jako svoji stereotypně nezbytnou součást má ovšem festival i obecnou diskusi, založenou na analýze představení. Jejimi adresáty jsou rovným dílem tvůrci představení jako jeho diváci, či alespoň ti znalejší, zkušenější a vytrvalejší z pravidelných návštěvníků. To všechno, a nejen to všechno tvoří osobitou atmosféru tohoto divadelního setkávání.

Jan Císař v závěrečném slově poroty pojmenoval charakteristický rys letošní přehlídky jako hledání. Hledání, rozumí se, různé povahy, podoby i úrovně. V jednom směru je toto hledání nepochybně šťastné: venkov má svoje divadlo. Divadlo, které se snaží o volbu dobré textové předlohy a které veškeré síly věnuje svému venkovskému divákovi. Potud je to divadlo úspěšné. A to tím spíše, že současná doba vidí čas kultury teprve "později", teprve "až...", teprve po ukončení všech transformací. Amatérské aktivity našťastí spontánně vidí kulturní, tedy i divadelní činnost jako okamžité, nepřerušované a souvislé a také je bez velkých úvah realizují. Navíc, zdá se, jsou schopny k tomu organizovat dostatek sil, ochoty a prostředků. (I když s těmi prostředky, zejména finančními, je to ovšem nejvzácnější.)

Předmětem našeho uvažování ovšem není fakt a úspěšnost nabídky venkov-

Krakonošovské

DIVADELNÍ SNAŽENÍ

ských souborů divákům, nýbrž její provedení. Přístupy k divadelnímu záměru a k jeho zpracování i nastudování a především jednota a přesvědčivost výsledného tvaru. Z tohoto hlediska se představení přehlídky, řekl bych, dělí do tří skupin, z nichž v každé přístup a příprava inscenátorů (= divadelní snažení) mají svoji charakteristickou podobu:

První skupina usiluje především (a někdy pouze) o uskutečnění požadavků zvolené předlohy v možnostech ansámblu.

Druhá vychází stejně z předlohy a ze snahy být jí práva, ale jde spíše po jejím duchu nežli po její literě, nectí předlohu tolik jako doslovný text, ale zdůrazňuje spíše její téma a myšlenku, do jisté míry ji chápe i jako výzvu k uchopení.

Třetí skupina jednoznačně vnímá textovou předlohu jako výzvu k samostatnému, svébytnému a osobitému uchopení ve vlastní vizi její divadelní podoby.

V prvé skupině vidím především **kozlovický soubor s Drdovými Hrátkami s čertem**. Jako představení k jubileu obce si jistě pro své publikum vybrali dobře. Ne už tak šťastně pro složení svého souboru. Jeho síly nejsou dost zkušené a technicky vybavené, aby bez rozpaků uchopily role, v nichž se jim mnohého nedostává do pohádkou víceméně daných typů postav. Soubor nemá dost mužských představitelů pro zvolenou hru, a tak musel role ryze a významně mužské obsadit herečkami. (Ačkoli zase Teofil, často hraný jako kalhotková role, má kupodivu představitelů mužského!) Navíc se soubor rozhodl - v zásadě jistě chvályhodně! - využít všech úst, rukou a nohou, které

jsou k dispozici: jejich využití však, bohužel, nevedlo k rozvinutí a obohacení jevištního obrazu. Obsazení žen v mužských úkolech, přidání interpretů i příbližných typů postav znejasnilo kontury představení, rozmazalo jeho dramatické situace, znejistilo podoby postav a akcí. Scéna, poměrně dobře uchystaná pro obecně exteriérové lesní scény nedokázala nabídnout přiměřenou proměnu z mlýna do pekla. Úhrnem: Bylo vydáno mnoho energie do naplnění předlohy, ale všechno to snažení nebylo dost sjednoceno navzájem a s předlohou; a nedalo dohromady jeden, byt skromný, ale ústrojný celek. Ovládnutí textu, splnění scénických poznámek a připojení hrsti náhodných nápadů nestačí, když se soubor nepřiblíží alespoň poněkud duchu předlohy a nesrovná jej s možnostmi svých sil. Škoda, že se to vše dělo "s pomocí" profesionálů.

V představení vysockého Krakonoše překvapilo, že jsme viděli méně obvyklé tváře. Soubor tentokrát nastudoval hru bez svých protagonistů a tato vysocká "záloha" prokázala určitou míru hereckých dispozic. Role **Allenovy hry Nepijte vodu** byly obsazeny poměrně odpovídajícími interprety, scéna poskytla zhruba to, co děj potřebuje. Nastudování však nepřekročilo hranici mezi možným a nutným, mezi příbližností a konkrétností. Zejména zůstalo dlužno žánrové poloze hry, nerespektovalo její lehce konverzační styl dialogu (který se ovšem - jak jinak! - projeví dramatickými následky), nevyrovnalo se se samozřejmě všednodenním spádem hry a s nadsázkou, charakterizující

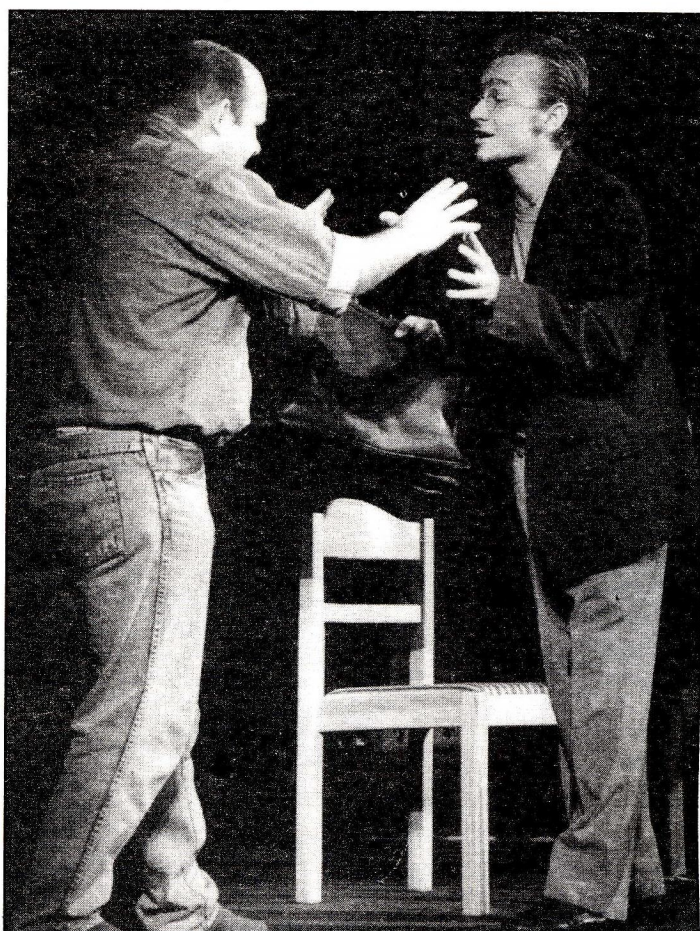
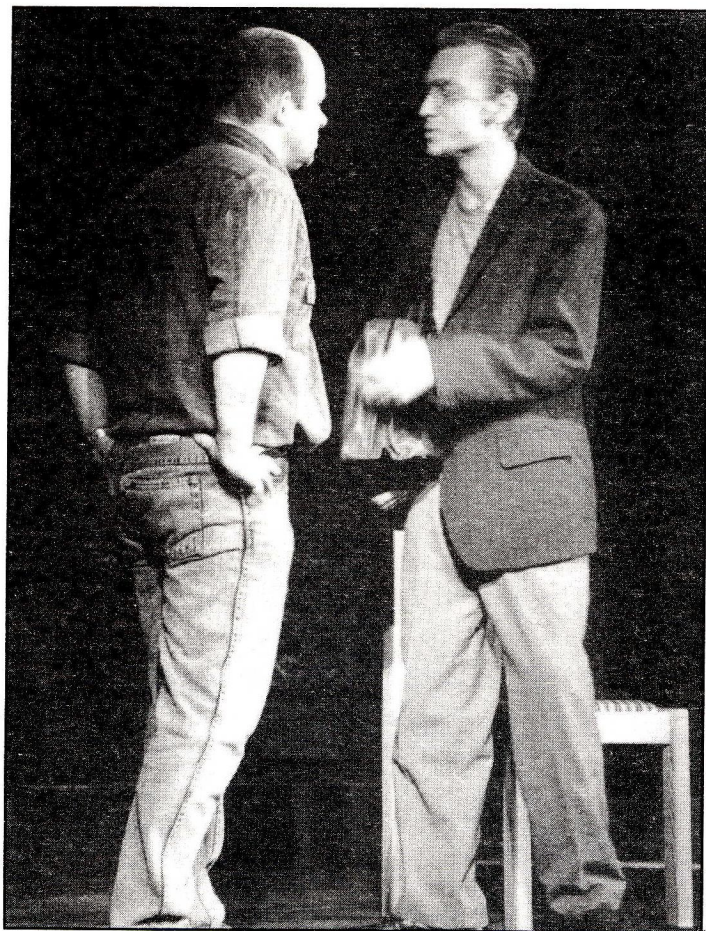
postavy. Situace se hrály často příliš plně a významně, zatímco pointy situací prošly jaksi mimochodem. Autor prorazil přes rampu k vděčným divákům díky poctivé herecké snaze a zejména díky výkonu amerického turistu Waltera Hollandera (Robert Nesvadba), který se šťastným smyslem pro míru klouzal mezi odspáváním textu jaksi mimochodem a mezi nasazením klíčových situací.

Soubor Jaroslav z Luže volil s rozmyslem, ale přesto nikoli šťastně, protože jeho realizace se vydala mylnou cestou. Venclickova hra **Vrať mi to pyžamo** postrádá ve svém směřování k absurditě základní logiku, souvislost a přirozenost. Ve své spontánní mnohomluvnosti dává příležitost pro **svérázné žonglérské uchopení** (viz foto: Studie jedné situace); nikoli pro hraní předlohy, ale pro volné hraní na jejím půdorysu. Dobří herci si tuto šanci hry (vzniklé a hrané ve dvacetiletí historicky uplynulém) dobře uvědomili. Vznikala tak pestrá jevištní podívaná. Lužští se však pokusili o roz-krytí a vyložení hry a pozdě poznali, že v tomto případě rozkrývat a vykládat není co. Prokázali tvořivé herecké (výrazové, kombinační, situační) schopnosti, ale výkony zůstaly jen potenciální možnosti: někdy příště! Ale pokud možno na základě nadějnější textové předlohy.

Také druhá skupina představení zůstala v poloze naplňování požadavků předlohy, ale dávala zřetelně najevo, že se usilovně snaží strhnout otěže textu do hereckých, divadelních rukou. Přetahování vyznělo nakonec přece jen ve prospěch textu, bojovalo se na jeho hrací ploše, ale vzpínající se aktivita inscenátorů byla velmi zřetelná a uhrála viditelné body.

Gerscheho Motýli není snadná hra, tři (plus jedna) postavy mají plné ruce problémů, textu a snahy po

DS Jaroslav Luže, „Vrať mi to pyžamo“, ukázka svérázného žonglérského uchopení předlohy, foto: I. Mičkal

proměnném aranžmá (v tom neproměnně jednoduchém půdorysu pokoje). **Soubor z Velkých Opatovic** vsadil spíše na odstředivou sílu svérázných postav a vlastních směřování jednotlivých postav, nežli na společné stavění a rytmování příběhu a jeho záměrné přivracení divákovu vnímání. Byla to asi šťastná cesta. Je totiž velkým kladem inscenace a přínosem inscenátorů, že se vyvarovali všeho sentimentu, melancholie a "soucitu", k nimž hra nabízí bezpočet příležitostí. V tom je velmi šťastná práce herců, zejména představitelů Dona (P. Dostál) a Jill (M. Ondrová) za nepochybného přispění režie, zatímco Ralph (ten čtvrtý) se režiséru vymkl z jinak vyrovnané polohy hry: ve své povrchní karikatuře působil polopatisticky a ohrozil tím i důvěryhodnost vztahů mezi postavami. Příběh byl sdělen vcelku úspěšně. Cesta za tvarem nemířila vysoko, ale mnoho bylo vykonáno už tím, že se příběh odehrál věcně, důvěřoval situacím a nebyl zatěžkán psychologií a zejména se uchránil laciné citové noty.

Boleradickému souboru

▲ *Setkání dětí z mateřské školy s Krakonošem před budovou divadla ve Vysokém n.J., foto: I. Mičkal*

a jeho režisérce se zdařilo dojít dál: **Vrchlického Noc na Karlštejně** vzali pevně do ruky a udělali z ní lehký anekdotický příběh s prudkým spádem a trochu (v rámci možností) větší mírou výpravnosti. Doplatily na to vedlejší postavy, které téměř ztratily příležitost k vlastní prezentaci. Trochu na koncepci doplatil

Herec Jiří Sovák před svou besedou s divadelníky ochotně rozdával autogramy, foto: I. Mičkal

také Vrchlický, který v boledradické úpravě přišel o svou pointu. Zato v hlavních figurách, jež nesly vydatně seškrtnatý příběh, excelovaly svou lidskostí až jímavou postavu Arnošta z Pardubic (A. Koráb) a zvláště Karla (J. Koráb).

Osobitě přispěl do přehlídky také **soubor z Němčic na Hané**: nastudoval dramaturgicky neobvyklou (teprve nedávno znovu připomenutou v edici ÚKVČ) předlohu - jevištní revue pro děti **Tlustý pradědeček, loupežníci a detektivové Josefa Čapka** s hudbou Jaroslava Křičky.

Režii se zdařilo přivést na jeviště postavy zvnějšku pojednané ve vtipné nadsázce, založené na charakteristickém zjevu, gestu a zejména kostýmu. Podobně šťastné bylo řešení scény v duchu humorné či spíše karikaturní ilustrace a s ním v souzvuku ploché rekvizity, jejichž karikaturní kresebná nadsázka jde až po kroužky páry nad pečení. Touto výtvarnou stránkou se inscenace značně přiblížila duchu předlohy. Méně ve složkách interpretačních, náročných "na zvládnutí složky hudební, pěvecké a choreografické", jak upozorňuje úvod ve vydání ÚKVČ. Volba sice původní a dobré, ale velmi obtížné hudby Jaroslava Křičky (vždyť bylo možno vybrat lehčí melodii!) nutila interprety k usilovné snaze po vyplnění jejich nároků, ale neumožňovala jim dostat se nad ni a teprve na jejím půdorysu pracovat s výrazem, s vtipem a s nadsázkou, odpovídajícím duchu předlohy a blížícím se výtvarnému vidění postav. Podobně v choreografii nabídla inscenace pouze vkusnou, skromnou nápořď tanečního pohybu (zdařilou a ve stylu jen v duetu Lotranda s Kokotičkou právě pro nadsázku karikujícího prvku v tanečních figurách), ve většině čísel beze stopy po očekávaném humoru. Za vedoucí výtvarnou složkou následovalo poměrně krotké představení jakési "hry se zpěvy". Tím se ovšem inscenace vzdálila nabídce předlohy, která počítá s provedením skutečně barevným, s ohňostrojem revuálních relativně samostatných čísel (monologu, dialogu, situace, zpěvu, tance), z nichž každé nese svůj vlastní vtip, svůj nosný nápad. Jevištní znovuoživení kvalitní hry pro děti nevyřešilo sice všechny nástrahy obtížné předlohy, ale záslužně prokázalo její nevyčichlou životnost. A učinilo to s mírou sice příliš umírněnou, ale také s péčí a vkusem. Za toto cílevědomé pokusnictví si zaslouží svoje ocenění.

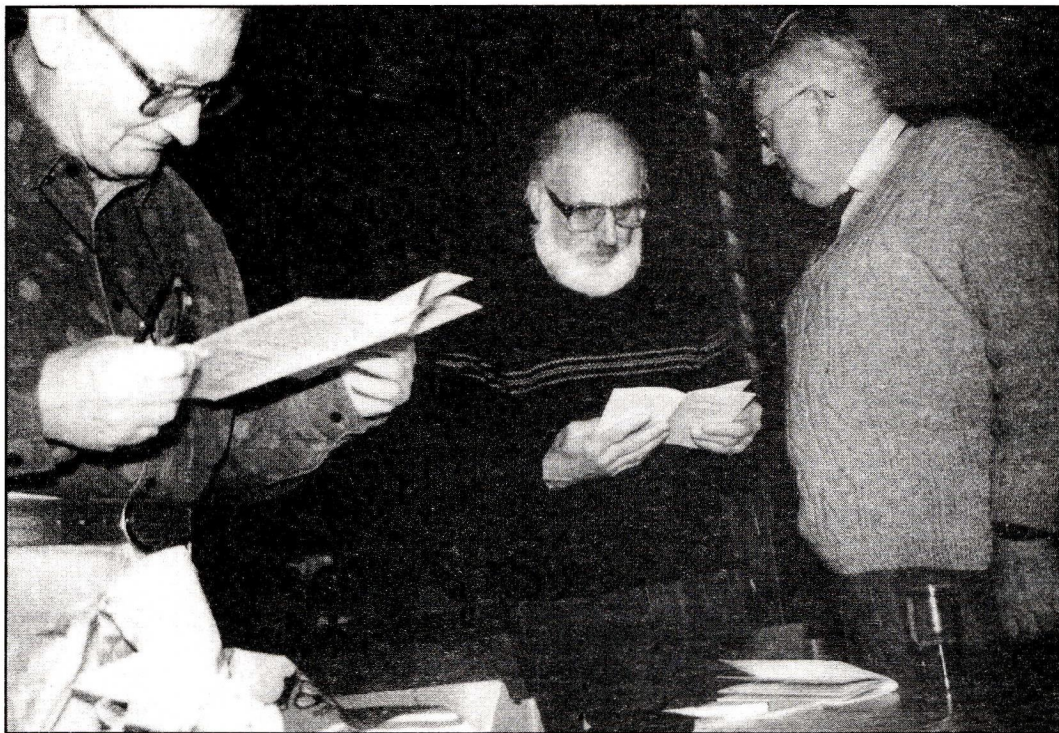
V Pradědečkovi už soubor málem aktivně a samostatně uchopil předlohu k obrazu

svému. Ale teprve zbývající dvě představení přesvědčivě vtáhla předlohu na vlastní půdu inscenátorů, na půdu divadla. Obě vzala předlohu s plným porozuměním a respektem k jejímu smyslu a tvaru na jedné straně, ale také zcela podle svých možností a podle své fantazie na straně druhé. A dokázala - nezávisle na tom či onom nedostatku, té či oné chybě - přistoupit ke koncepci inscenace kvalitativně jinak. Jako k vlastnímu úkolu tvůrčímu, zcela samostatně a svobodně vypracovanému v mezích, které považovala a danosti předlohy nabízejí.

Demonstroval to **kaznějovský soubor Štace** paradoxně právě o to názorněji, že jeho síly nejsou ve všem technicky vybaveny na plné zvládnutí předsevzatého úkolu. Podobně jako Kozlovičtí stál před úkolem připravit představení k jubileu své obce a volil šťastně cestu literární předlohy z místní "historie", kterou si sám připravil pro jeviště.

Možnostmi a silami souboru byl motivován už výběr situací z knižní předlohy a vypracování jevištní velmi rozumně nepřesáhlo podobu "kroniky" s vypravěčským uvedením jednotlivých historek. Vkus, míra a jistý díl poezie, který zejména do prvního dílu dětských zážitků vnesli herci v čele s představitelem chlapce Toníka Pasáčka (Š. Svoboda), přesvědčivě naplnily možnosti předlohy a bez valných problémů splynuly s její lyrico-groteskní polohou. Tato (především dramaturgická či dramaturgicko-koncepční) záslužně pečlivá a cílevědomá příprava se souboru vyplatila. "**Hříšné časy**," stálo ve vysokém programu, "mají pro členy souboru Štace zvláštní příchut'. Věříme, že nebudou cizí ani divákům ve Vysokém." Tato naděje se naplnila, představení připravované pro lokální a časovou potřebu zapůsobilo a funguje i ve změněných podmínkách festivalového uvedení a kritického divadelního publika, a tak si soubor odnesl ocenění za aktivní dramaturgii.

Radostné je, že se v přehlídce vydařila právě předsta-

▲ Příprava na rozborový seminář (profesor J. Císař, režisér J. Hraše a za SČDO V. Ondráček), foto: I. Mičkal

Záběr ze závodu v běhu s trakařem ► kolem vysokého kostela nazvaného HEJŠAŠAHEJ. Závodník Jiří Hlávka veze na trakaři 2 hlávky zeli. Foto: I. Mičkal.

vení pro děti, která nejsou nejsilnější stránkou amatérského divadla, divadlo venkovské nevýjímá. Trojice herců z **polenského souboru Duha** si vybrala předlohu dosti běžnou zejména v loutkových provedeních: **O pejskovi a kočičce - opět Josefa Čapka**. Neběžně ji však připravila pro jeviště. Především provedla vlastní výběr z příhod s dominující přípravou dortu a pointující opuštěnou panenkou. Akce rozdělila mezi dvě hadrové loutky a jejich dva živé dvojníky spolu s třetím hercem - vypravěčem, ale zároveň také psem, černým a zlým. Herci nastoupili jako družstvo klaunů a celé představení také pak rozehráli v klaunovsky hravé, uvolněné, gagové formě, která nedovolila ani na chvíli vydechnout, neřku-li umdlít, divákům malým ani velkým. Nikdo z nich nezapomene na báječnou dortovou scénu, v níž jsou všechny početné ingredience namalovány křídou na tabuli

a potom houbou setřeny do kastrolu, ani na plyšová zvířátka všech druhů a velikostí (máme rádi zvířata, protože jsou chlupatá!), která v závěru zaplavila jeviště od portálu k portálu. Oceněna byla jak jednoduchá a polyfunkční scéna (P. Vaněk, J. Smejkalová), tak nápaditá a svižná režie (P. Vaněk) a kostýmy i loutky (M. Vaňková). Ostatně také inscenace, která vévodila letošní přehlídce, jako celek.

V představeních XXV. Krakonošova divadelního podzimu se prokazovalo amatérské snažení či **hledání**

v několika úrovních. Jako poctivá práce na zorganizování předlohy na jevišti. Jako úsilí o poznávání divadelních možností, skrytých v předloze.

A jako plné a odvážné využití poznanych jevištních možností předlohy, tedy jako stavba divadelního tvaru. Poslední případ je samozřejmě nejúspěšnější, ale hodnotu přináší každé snažení. Všechna představení přehlídky přinesla příležitost pro venkovské herce i nabídku pro venkovské diváky.

Klub režisérů SČDO vedený Jiřím Hrašem při práci - tentokrát však ve Vysokém nad Jizerou, foto: I. Mičkal

Připodotknutí k Jiráskovu Hronovu '94 - akce Klubu režisérů SČDO

Předsednictvo Svazu českých divadelních ochotníků rozhodlo uskutečnit na letošním Jiráskově Hronově tématický seminář k problematice monologických vystoupení. Rozhodnutí bylo vedeno snahou po zkvalitnění nejen přípravy, režie a vlastních vystoupení v rámci soutěží Pohárku SČDO. Akce se ujalo vedení Klubu režisérů, které přihlášeným účastníkům předem rozeslalo texty, které sloužily nejen k domácí přípravě, ale následně k praktickým cvičením v semináři.

Seminář měl výrazně pracovní charakter. To se odrazilo i na jeho názvu: Práce na hereckém monologu. Lektorem byl Jiří Hraše, režisér, který se dlouhodobě a systematicky zabývá individuálními vystupy herců. Počet účastníků, kteří absolvovali celé čtyřdenní cvičení po třech hodinách, činil 12 osob obého pohlaví, spíše středního a staršího věku, než mladšího.

Vybrané texty měly pro praktické účely různý charakter. Ryze monologickou podobu měly vystupy Truffaldina (C. Goldoni: Sluha dvou pánů) a Agáty Tichonovny (N. V. Gogol: Ženitba), samostatný výstup představoval text Nevěsty od Jana Nerudy či Židovské ženy od B. Brechta (Strach a bída Třetí říše), pro úpravu dialogu na monolog sloužily texty z her J. Drdy Hrátky s čertem (Martin Kabát v pekle) a Karla Čapka z Bílé nemoci (Dr. Galén s novináři). Zvláštní ukázkou tvořil text Prologu ze hry W. Shakespeara Romeo a Julie ve dvou různých překladech.

Práce v semináři byla lektorem rozčleněna do tří částí:

- teoretický výklad k samotnému tématu "monolog" a zásady jeho interpretace,
- praktická kolektivní cvičení nad vybranými texty a individuální řešení úprav, připravená účastníky semináře,

- praktické ukázky vybraných částí z monologických textů, realizované individuálně frekventanty semináře.

V části teoretické a výkladové byla v první řadě zaměřena pozornost na objasnění pojmu "monolog" a jak jej chápat z hlediska scénického provedení. Každý monolog je nějakou výpovědí osoby, ke které ji vedou vždy určité motivace, které mohou být vnitřní i vnější. V tomto směru je velmi důležitá dramaturgicko-režijní příprava.

Zdůrazněno bylo odlišení monologu od přednesu. Zatímco první je charakterizován jednáním (verbálním i nonverbálním), je druhý charakterizován sdělením (recitace, přednes). Jednáním se nerozumí jen fyzická akce, čin, ale též slovní působení na jinou osobu s cílem přesvědčit ji, obrátit její jednání či převést ji na svoji stranu. Základem jednání je dramatická akce. Ta má svůj vnitřní pohyb, vedoucí

od něčeho někam přes jádro vlastního sdělení. S postavou se musí něco dít: mění svůj postoj, svá rozhodnutí. Dramatická situace je jádrem vystoupení. Na to musí myslet nejen režisér, ale též interpret (obvykle je to však jen jedna osoba). V tom případě nesmí herec zapomenout na konstrukci celého výstupu a nemůže se dát strhnout jen svou intuící.

Monologické vystoupení musí vycházet z těchto složek: osoba - text - prostor - posluchač. Základní podmínkou funkce takového vystoupení je však fantazie interpreta. Ta vychází ze znalostí souvislostí, vázících se k danému výstupu, ze studia materiálů, vlastních zkušeností, znalostí historického vývoje a v neposlední řadě z využití předpokladů a dispozic samotného interpreta.

Praktická cvičení v první části semináře byla prováděna na významovém rozčlenění Prologu Romea a Julie, na rozboru sdělovaných faktů a výběru překladu podle významů sdělení divákovi.

Úprava dialogu Martina Kabáta se Solfernem a Belialem na monologu Martina sledovala techniku škrťů, způsob přepisu otázek a odpovědí, stanovení začátku a konce a řešení výrazné dramatické změny (předvedení lože vyvrhelova). V rozpravě jednotliví účastníci semináře navrhovali řešení zahájení monologu, různé způsoby technického řešení "lože vyvrhelova" a příslušnou hereckou akci, byla zvažována účinnost jednání Martina Kabáta v monologickém vystoupení vůči imaginárním partnerům (představitele pekle), případně vůči divákovi.

V další výkladové části bylo poukázáno na vlastnosti, které monolog musí obsahovat, má-li mít vystoupení smysl:

- musí to být uzavřený celek textu,

- celek, který z hlediska obecnosti musí obsahovat víc než jen to, co se jeví na první pohled, tj. musí něco přinést nad samotný text,

- musí ozřejmit jasně danou situaci, minulost a souvislosti, aby divák nebyl dezorientován,

- vše musí směřovat k pointě celého výkonu, tomu odpovídají úpravy v textu, přemísťování vět apod.: vše směřuje DO TEČKY,

- k textům herec přistupuje s úctou, ale nesmí se bát do nich sáhnout, protože je nutno brát vždy ohled na diváka, aby pochopil smysl, proč se ta která věc uvádí.

Praktické cvičení se uskutečnilo na modelovém textu, monologu Agáty Tichonovny. Hledalo se myšlenkové vyznění, začlenění v celkovém kontextu hry, určovaly se jednotlivé předěly v textu a jejich vazby na fyzická jednání. Řešil se vstup (otevření opony) a konec vystupu.

Na poslední den semináře si někteří účastníci připravili krátké výňatky z vybraných textů, na nichž se demonstrovaly probírané zásady. Ukázky byly pracovně snímány na video, které pak sloužilo k rozebírání jednotlivých výstupů. Tak bylo možno argumentovat nejen slovem, ale i obrazem.

Účastníci přijali jak přípravu, tak vlastní průběh semináře. Ti, kdo vytrvali, byli skutečně velmi pracovití, a tak celé čtyřdenní setkání mělo velmi tvůrčí ráz. Seminář svou úroveň velmi úspěšně navázal na tři uskutečněné semináře KR SČDO již v roce 1993 (např. "inscenování komedie", "dramatizace pro děti").

Protože účastníci semináře byli většinou dlouholetí návštěvníci Jiráskových Hronovů, stočila se řeč i na letošní 64. ročník. Na celkovou úroveň představení, jejich množství, časovou náročnost i věkovou proměnu účastníků JH atd., atd.

Seminář byl jistě určitým obohacením nejen pro jeho účastníky, ale též pro celkový programový rámec 64. Jiráskova Hronova. Na příští rok předsednictvo SČDO, po letošních zkušenostech, určitě rozhodne o pokračování tohoto vzdělá-

vacího cyklu. Témat je dostatek. Příprava a informace se však musí uskutečnit v dostatečném předstihu, aby na seminář mohli přijít připraveni nejen členové SČDO, ale i ostatní, dosud neorganizovaní ochotníci.

Organizované semináře se v posledních letech stávají trvalým rázem činnosti SČDO. Tato skutečnost je způsobena faktem, že se nedostávají prostředky na třetí Školu režisérů. Semináře však největší účinnost najdou, budou-li organizovány co nejblíže působnosti jejich frekventantů. Této organizace se budou muset ujmout příslušné regionální orgány SČDO, pokud v našich okresech či oblastech existují. Funkčnost a účelnost dosud pořádaných i připravovaných seminářů je především v zajištění kontinuity ve vzdělávání ochotníků, přerušené nepokračováním režisérské školy. Proto předsednictvo využívá soustředění ochotníků při různých celorepublikových akcích k uskutečnění tematicky zaměřených pracovních seminářů. Jeden z nich byl výše uvedený k monologům, další pak se uskutečnil v rámci národní přehlídky venkovských souborů ve Vysokém nad Jizerou od 11. 10. do 14. 10. t. r. Jeho tématem byla problematika charakteristiky, zvláštností a inscenování jednoaktových her. Lektorem byl opět Jiří Hraše.

Domnívám se, že seminární činnost bude mít vskutku úspěch tehdy, bude-li uskutečňována v regionech. To ovšem odvisí od toho, jak se toho sami v místech ujme. Dříve to bylo snazší, ale teď více potřebnější. O tom nás přesvědčují výsledky a úroveň jednotlivých amatérských přehlídek. Vskutku i pro naši činnost platí, že co zasejeme, to sklídíme. O tom nás dostatečně přesvědčil letošní Jiráskův Hronov.

Dušan Zakopal

K DRAMATURGII DIVADLA POEZIE (30)

Na doslech Stanislava Zedníčka

Člověk stárne a zapomíná. Letos jsem zapomněl např. na osmdesátiny (nar. 17. srpna 1914) **Stanislava Zedníčka**, básníka, intelektuála, člověka s muzickou duší, a přece neprávem položeného. Seznámil jsem se s ním před mnoha lety a jsa o dobrých čtyřicet let mladší, vzhlížel jsem k panu básníkovi s náležitou úctou až pokorou. On mi okamžitě navrhl tykání a já byl z toho návrhu pochopitelně nesvůj. Stanislav se jen usmál a řekl: "*Vždyť přece říkáme Otče náš, jenž Jsi na nebesích.*" Od té chvíle si se Stanislavem Zedníčkem tykám...

Při jednom objetí
tak náhle utonula
že ani pod bahnem
ji nenašel
I stal se rybou
v mokrém živlu hledání
ve spodních proudech
zmatené paměti pohlaví
tře se o chalupy
s utkvělou představou
vlnivého ohanbí té
jež při jednom objetí
tak náhle utonula
že ani pod bahnem
ji nenašel

Stanislavovi jsem samozřejmě (pozdě, ale přece) gratulaci poslal, ale dlužen jsem mu zůstal alespoň drobnou zmínkou. A kde jinde, než ve svém takřka erbovním plátku bych ji měl uveřejnit? Navíc: reflexivní Zedníčkova lyrika se obvykle recitátorům dost vzpírá, vzpírala se i zasloužilému recitátoru Radovanu Lukavskému, když udělali rodáci básníkovi k sedmdes-

sátinám v městském divadle v Hlinsku v Čechách jakýsi "galakoncert". Je přitom ale velmi inspirativní, má dar souznění a pro recitátory může být prubířským kamenem toho, oč při recitaci (uměleckém přednesu) jde především - dešifrovat pro sebe básníkovu sdělení, obohatit je svými životními postoji, názory a zkušenostmi a v tomto tvaru je dále předávat těm, kteří o to a za to stojí. (Že jich je čím dál tím méně, je nepříjemným symptomem této naší doby, je ale pravděpodobné, že až lidé doženu to, oč si myslí, že byli neprávem připraveni, vrátí se od přízemních hodnot k hodnotám nadzemním. Alespoň v to můžeme doufat.)

Kdo jsi ženo?
Jako dítě sestupovalas
v bílých princeznách
jako nezhybnutelná radost
vcházelas zarděním
panny
Jako pokušení
prohořivalas vírem
k fantazii srdce
a žláz
Dnes bdíš
světelnou krásou
v mém svítajícím
obdivu
Ale co se to stalo
co se to se mnou stalo
že stále nevím
kdo jsi?
Čím jsem se to jen
k tobě
nedotrpěl?

Žena je - podle mého soudu - nejvýraznějším motivem Stanislavových básní. Motiv ženy je

pro něj určitou personifikaci obecného motivu (symbolu) člověka. Zedníčkovy lyrické zpovědi vděčí za svůj vznik silným niterným prožitkům daným jednak touhou po souznění s milovanou bytostí (s bližním vůbec) a jednak přirozenou potřebou rozdělit se o své vnitřní prožitky. Stanislav Zedníček, básník toužící po opravdové lidské spolitosti a dorozumění mezi bližními (přijetí základních náboženských pravd je přitom pro něj tím nejzákladnějším předpokladem vši lidské komunikace) je neúnavným hledačem *důvěrného slova*, harmonie v mezilidských vztazích a plného, harmonického života v pravdě a míru. V této souvislosti se Zedníček řadí ke svým osobním přátelům (Halas, Holan) a dosahuje jejich velikosti, byť je jeho hlas ztlumený a jaksi tajuplně vzdálený.

*Jsi píseň
Já ozvěna
Máš jméno
Jsem bez jména
Jsi světlo
Já se stmívám
Jsi domov
V něm se skrývám*

Stanislav dokáže napsat velmi melodické verše rýmované, ale činí tak jen výjimečně. Jeho doménou je po formální stránce rozevlátý verš volný.

Stanislav Zedníček je absolventem učitelského ústavu. Moc dlouho ovšem neučil, také on měl v 50. letech "kádrové" potíže, byl pomocným dělníkem v dolech a lesích, s láskou vzpomíná na dobu, kdy pracoval jako ošetřovatel v zoo. Jakkoli jako básník tvořil a publikoval v pod-

statě mimo hlavní proud české literatury, jako pečlivý, erudovaný a oduševnělý redaktor poezie se v nakladatelství Československý spisovatel podepsal v 60. letech pod ne jeden významný nakladatelský projekt.

Dnes žije Stanislav v rodném Hlinsku (domek po rodičích mu v rámci nové výstavby už dávno zbourali a dali mu garsonku na venkovském sídlišti s krásným výhledem po Vysočině, která je ztemnělá, zešeřelá, poetická a blízká lidskému srdci). Takové jsou i verše Stanislava Zedníčka, básníka, který nikdy nebyl a asi nikdy nebude v čítankách. Bezpochyby však bude mít své místo v kontextu české poezie a v dějinách české literatury a kultury.

*Přibližování ryb
přisouvá stěnu akvária
Tma tvrdne v odmítání
Tlačí mě na sklo
za nímž ploutve
(tažené hltavostí tlam)
prosekávají krvavé vody*

*Oči v tichu
jako zatmělá slunce*

*Náhle blesky úhořů
bijí do skla půlnoc
Dvanáctý s třeskem
proráží stěnu až k srdci*

Dýchat

Jiří Brix

Bibliografie:

Dopisy Albíně, 1947
Přítomí srdce, 1970
Větrná zátiší, 1974
Na doslech pramene, 1984

Z Prahy do Toronta a zpět (aneb vzpomínky paní Jitky Novákové a pana Jana Turka)

Jitka Nováková (rozená Malcherová) patří k těm ochotnickým herečkám, které minula profesionální dráha jen o chloupek. Poprvé se potkala s divadlem v devatenácti letech v souboru, který založila skupina nadšenců z Propagační tvorby. Jako první uvedli Drdovy Hrátky s čertem v režii Františka Rolečka. Zkoušelo se ve výtvarných ateliérech Propagační tvorby nebo v bytech herců, i režiséra Rolečka. Hráli, kde se dalo - Na Slupi v divadle, které už neexistuje, ve Štítné ulici na Žižkově, v Řeznické a kdoví kde ještě. Trvale zakotvili na Vinohradech, v dnešní Korunní ulici. Repertoár byl věru bohatý. K Hrátkám se přidal Hráč od Goldoniho, Svatba Krečinského, ... Si pořádně zařádit. To už se psal rok 1954. Hlavním iniciátorem založení tohoto souboru byl Ferda Čulík, který v roce 1960 přivádí kolektiv z Propagační tvorby do vinohradského Máje. A s ním jsou spojeny tituly, které režíroval s Májovci v Praze, ale i tituly, které režíroval po emigraci v roce 1968 v Torontu. Jitka Nováková zná velice přesně historii Čulíkovy divadelní práce v Torontu. Psali si, byli v kontaktu. Čulík v Torontu založil jakousi kopii Národního divadla. Ovšem jmenovalo se Nové divadlo (tedy ND). Na

Daňkovu hru Čtyři na koni jeden na oslu (kterou režíroval Áda Toman, absolvent DAMU) vzpomíná mimo jiné i proto, že si zde zahrál Jiří Voskovec roli Oficíra. Pan Čulík se v Torontu uplatnil i jako grafik, přesněji to byla profese, kterou se tu živil. Také jeho dcera Barbora Munzarová našla v Torontu uplatnění jako grafička v nakladatelství Josefa Škvoreckého. Ferda Čulík v Torontu pokračoval v režírování ochotnického divadla, Jitka Nováková zůstala v Praze, vdala se a přestala hrát divadlo. Do té doby byla hvězdou souboru, který měl mezi ochotníky vynikající pověst. A má ji dosud. Mezi její nejceněnější vzpomínky patří role Šury v Jegoru Bulčovovi (režie Jiří Huml): "Byla to nejhezčí léta mého života. Byla to i příležitost potkat se s divadlem jinak, než pouze jako divák. Zpočátku jsem hrála "po povrchu", ne zevnitř. Ale soubor, v němž jsem se ocitla, byl natolik kvalitní, že mne donutil na sobě pracovat, hledat, dostat se postavě pod kůži. To nebylo divadlo pro známé, bylo to skutečné divadlo, proto jsme hledali společně od dramaturgického,

Ukázka ze hry Zákady na písku. Jadwiga N. Hájková a Haňa J. Malcherová (tehdy 25leté), foto: archiv J. Novákové

Vzpomínky na budoucnost

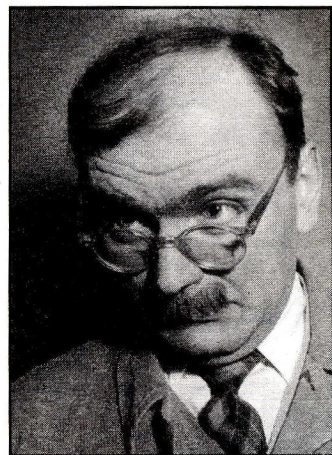
AMATÉRSKÉHO DIVADLA

J. Malcherová jako Lidočka (Svatba Krečinského - Suchovo-Kobylin, Máj 1951) a J. Novotný jako Krečinskij.

Zvoník Notredamský (Dr. J. Novotný v roli Quasimoda, režie F. Roleček), ukázka dokonalé maskérské práce šéfmaskéra Barrandova R. Hamera

Pan Jan Turek v roli plánovače Chyt-ráčka (fotoarchiv Jana Turka)

C. Goldoni: Poprask na Laguně - J. Malcherová jako Checa. Poznáte Jana Skopečka jako Tofola? Fotoarchiv J. Novákové

◀ Ferda Čulík a Jiří Voskovec - památná setkání v Torontu, z archivu Jitky Novákové

velmi kvalitního rozboru, přes bohatou invenci režiséra a nalézali jsme. Možná právě pro tu hloubku postavy se mi nejkvalitnější zdála role Šury i ostatní role mých kolegů v Jegoru Bulychovovi."

Paní Jitka pronikla i do rozhlasu jako moderátorka. Jak to bylo?

Reagovala na rozhlasovou výzvu v soutěži Lady radio k zaslání kazety s nahrávkou recitace a dostala se do nejužšího výběru osmi, kteří byli pozváni do studia. Při veřejných nahrávkách předvedla text z Romea a Julie,

potom jakýsi slovní balet na rytmus valčíku, jazykolam a ohlásila zprávy. Čtyři finalistky se ocitly na jevišti po boku Stelly Zázvorkové. Měla hroznu trému, a tu ostatně měla vždycky i při představeních v souboru Máj. V rozhlasovém finále se ocitla na druhém stupínku. Odměnou byla stříbrná liška, ke které nemá dodneška kabát. Není to krásný příběh? A její hlas potom mohli posluchači zaznamenat na rozhlasových vlnách v Kolotoči. Pravda, tato spolupráce netrvala dlouho, ale byla dalším obohacením jejího života. Dráha profesionála ji opět minula jen o chloupěk. A jak působilo ochotnické divadlo v životě našeho

J. Nováková jako Esmeralda maskovaná rukou barrandovského mistra Hamera, fotoarchiv J. Novákové

druhého redakčního hosta, pana **Jana Turka**, který toto zajímavé pamětnické setkání zprostředkoval? Začneme od konce. Už dlouho divadlo nehraje, ale to neznamená, že mu nechybí. K jeho nejmilejším rolím patřil Patroklés v Parodii na Helenu. Vzpomeňme na fotografii, kterou před mnoha lety uveřejnila Amatérská scéna - byla to role Rabelina z Jeskyně v Salamance. Také velmi zaujal v roli plánovače Chytřáčka (z nich je dokumentační fotografie). A teď k začátkům jeho ochotnické kariéry. Do souboru jej přivedl Gustav Brettschneider. A co mají vlastně oba tito herci společného? Myslím, že velikou lásku k ochotnickému divadlu, které jim učarovalo, a v určité etapě jejich života spleť jejich osudy dohromady. Podívejte se s námi na

dokumentační fotografie, které oba uchovávají jako vzpomínku, ale i jako vzácný historický materiál, který má velkou výpovědní hodnotu pro nás, kteří jsme nikdy, většinou z generačních důvodů, nemohli být při tom. Podívejme se jejich prostřednictvím na maskérské umění pana R. Hamera, barrandovského šéfmaskéra, který s tímto souborem spolupracoval. Jeho Zvoník notredamský (režie F. Roleček, Dr. Jan Novotný v roli Quasimoda, dnes je již po smrti) je přímo mistrovské dílo (Máj 1957) stejně jako Esmeralda Jitky Novákové. Přijměte toto vzpomínání jako ukázkou velké vnitřní síly, kterou i v krátké době dokáže ochotnické divadlo člověku dát. Takové síly, která je motivací pro celoživotní přátelství mezi dvěma lidmi. Nemějte nám za zlé,

že tak velká postava, jakou bezesporu Ferda Čulík byl, se zde ocitla jen jaksi na okraji. Ostatně podrobnější životopis Ferdy Čulíka z dob, kdy režíroval v Praze, si může laskavý čtenář doplnit z životopisného článku o něm

v AS č. 12/1966. Je to již několik let, kdy zemřel.

Chtěli jsme především připomenout osudy dvou českých významných ochotnických herců.

V. Kmochová

Divadlo na dlani Glazov 1.10. - 6.10.1994

ÚVOD

Na tuto mezinárodní divadelní přehlídku profesionálních souborů byly, mimo jiné, pozvány i amatérské soubory ze Slovenské a České republiky.

Organizace festivalu byla velmi dobrá, všude nás vozili autobusy, dobře nás krmili a vůbec se o nás skvěle starali.

STAŤ

Představení byla různých žánrů a rozdílné kvality.

TEATR CHARSTERI VELIKOBRITANIA "VŠEPOGLOŠČAJUTŠČAJA STRASŤ"

Hraje se na malé scéně v ROSSIJI, kdysi nabubřele načančaného to paláce, nyní rozpadávající se ruiny. Na scéně stůl plný jídla a pití. Kolem se producíruje dáma a sleduje přicházející diváky. Občas některého z nich osloví. Toto představení jednoho herce je, domnívám se výpovědí jednoduché, hloupé husičky, dámy z poněkud lepší společnosti, o svém životě. Ona je spokojena, ale z povrchnosti, která vyplouvá napovrch, jde hrůza. Alespoň pokud jsem se svou 1% angličtinou pochopil. (Ke konci si mě unavené uši již pletly dovolenou se slavným americkým filmovým centrem.) Dáma po celé představení (pokud nebyla přerušena náladovou hudbou z magnetáku) vesele štěbetala, kouřila, pila vodku (vypila jí celou lahev!) a jedla. Jídlo ona šťastná osoba nabízela i svým hostům - divákům. A i kdyby se na mě

nějaký ten ždíbec dostal, napsal bych, že představení bylo nevzrušivé, táhlé a fádní. Byl-li v něm humor, pak slovní, pro mně nečitelný.

TEATR LOŽA KEMEROVO "OSADA"

Hraje se ve STUDIU, nedávno to dokončeném malém sálku. Na scéně v popředí vlajkový stožár s vlaječkou u země. Po obou stranách po jedné židli. Na scénu přichází dívka, připomínající postavu z pohádek tisíce a jedné noci, vytahuje vlaječku na vrchol stožáru a odchází. Na levou židli usedá podsaditý čtyřicátník, na pravou šestnáctiletý hoch. Oba v současném civilu. Čtyřicátník hochu v dlouhých monologích přesvědčuje, že válka a zabíjení je stejně dobré řemeslo jako truhlářina nebo tesařina. Mladík se dívá, mlčí a nevěří. Monologický rozhovor čas od času přerušuje trojice válečníků s meči a oštěpy (patříci do doby dívky s vlaječkou?). Válečníci groteskními bojovými pohybovými etudami plnými dobře připravené improvizace a pro diváka svěžích fórků a figlů, reagují na slova čtyřicátníka. Na scénu také několikrát vstupuje nešikovný, neschopný, a proto neúspěšný aviatik, který se s nadšením neustále (a marně) pokouší vzletnout. Do toho všeho krásný zpěv dívky a pěkná živá hudba na bicí, flétnu a housle.

Nu ano. Až na ty dlouhé monology... (které však byly základem celého představení).

TEATR ZADRAPKI SLOVAKIJA "OBJASNĚNIJE SNA"

Hraje se v OKŤJABRJU. V toto velké divadle jsou všechna představení hrána tak, že diváci i s herci jsou na scéně za oponou. Scéna: Vpravo v popředí asi dvoumetrové a vpravo vzadu třímetrové vyvýšení z praktikáblů, vlevo kancelářský stůl, uprostřed velký černý igelitový ovál. Všude kolem scény i diváků černé pruhy igelitů. Scéna působí poněkud depresivně. Základní příběh: Svedená a opuštěná, spějící k porodu, vzpomíná. Druhá rovina představení: písně a texty specifického slovenského básníka - samorosta - Ivana Štrpka o tom, jak je svět zvláštní a krutý. Slova v písních jsem nevnímala, a tak mi, jako ostatním divákům, utíkal filozofický podtext, který Slováci dávali jednoduchému základnímu příběhu.

Hlavní představitelka nachladla a ztratila hlas. Možná, že téměř před představením se jí hlas, silně zdeformovaný a pozměněný vrátil. Kupodivu, možná, že právě tato skutečnost představení dost pomohla. Žena téměř na konci svých sil s námahou vyspávající své bolesti, ostře kontrastuje s představitelkami, které ji retrospektivně znázorňují v dětství a v době jejího milostného poblouznění. V představení se mnoho používá živých obrazů a symbolů. Téměř po celé představení leží na scéně spoře oděná malá holčička - dětská nevinost - prochází jí zima a kolem ní probíhající herci do ní (neradi) kopou a šlapou po ní. V té chvíli se diváci soustřeďují pouze na zdraví malého děvčete a přestávají vnímat atmosféru představení. - **To už mi kdysi někdo moudrý povídal: Divák, aby neunikl z atmosféry předkládané inscenace, nesmí mít strach o své, ale ani o hercovo zdraví, nesmí se ani bát, zda-li herec nezapomene, nebo jinak nezvládne svou roli.**

Musím se přiznat, že jsem chtěl několikrát vyskočit, dítě vzít do náruče a odnést z jeviště. Zabránilo mi v tom vědomí, že bych tím úplně zabil představení našich přátel. Stále ale ještě nevím, nemám-li svou nečinnost raději nazvat zbabělostí.

V tomto představení hráli i dva Tatrmani. Jan a Petr pomáhali Slovenskému souboru vyspravit díry v živých obrazech. Nevadili.

TEATR BĚDNYJ JORIK REZEKNE. LATVIJA "PSICHODELIČESKIJ ETJUD"

Hraje se v OŤJABRJU. Na prázdnou scénu přináší herci v černých přiléhavých trikotech pás papíru, věšák s šaty, židli, křídly. Poté dva herci výrazovým tancem (před kterým vždy šla dublující, zbytečná a vše kazící slova) předvádí roztoužení, vysnívání si partnera, hledání si partnera, zamilování, lásku. Herci mnoho pracují se symboly. (Na papír, který před sebou drží budoucí partner, si dívka kreslí svého vymyšleného druhu. Při milování se oba tanečníci při vzájemném proplétání kolem sebe pomalovávají po černých trikotech křídou. Naplnění láskou symbolizují vzájemným se označením barvou na tváři. V této chvíli jsou již tak silní, že mohou ono naplnění předávat dál a označují barvou i diváky...). Pak bohužel nebyl konec, ale přestávka. Po ní dochází k deziluzi, novému hledání a novému nacházení jakýchsi lidských jistot. Domnívám se však, že vše podstatné a nejlepší bylo řečeno v první části představení. Syn Petr se domnívá, že kdyby z představení vypadla slova a vše se zkrátilo na hodinu, bylo by to parádní představení. Souhlasím s ním.... Rozhodně by s ním však nesouhlasili odborní porotci z Moskvy. Jeden z nich, moskevský režisér, prohlásil, že toto představení není divadlo, protože to, co umělci předváděli, nebyl ani

klasický balet, ani klasická pantomima.

A je po vtáčkách. Jakýpak cavyky - že?

TEATR NA NABĚREŽNOJ MOSKVA "NA SLOM"

Hraje se v Parafrázu, divadle, které právě letos slaví 10. let svého trvání. (V rámci festivalu jsme se zúčastnili slavnostní hostiny na jeho počest.) Opět malá, moderní scéna. Na scéně jsou koleje (do zatáčky), semafor a hromada zelinářských beden. Viděli jsme tři povídky nějakého známého amerického spisovatele, jehož jméno se nám nepodařilo vypátrat.

I. Retrospektivní vyprávění železničního tuláka. Jeho otec ho (v mládí) posílal krást, aby měli co jíst. Když syn přinesl lup, otec mu říkal, že už nikdy krást nesmí. Syn se ho ptal proč, načež otce přejel vlak.

II. Silně vyvinutá dívka (13 let) z probouzejících se sexuálních pohnutek terorizuje nesmělého, drobného a slabého chlapce intelektuálního zaměření. Intelektuální chlapec je poté terorizován dvěma sportovně zaměřenými chlapci (baseballová hůl), které dívka předtím odmítla.... Vše skončí...

III. Čtrnáctiletá poběhlice s panenkou se svěřuje jakému-si chlapci, který šel pouštět draka, s osudem svým a své matky, nejspíše prostitutky. Při vyprávění málem znásilní bednu od okurek, -**Apropó, lásky i "lásky" bylo na prknech tohoto divadelního festivalu skutečně mnoho. Pominu-li milování se vodítek v tatrmanském Klasickém romantickém drámu, viděli jsme láске podléhající krásnou mladou nahou dívku a ukájení se na figurině ve Slovenském představení, symbolickou soulož (ta s křídama!) a onanování se na židli (protože v ruštině je židle TEN STUL, onanova se dívka) v Litevském představení...- při čemž ji téměř přejede vlak. Vlaků v předsta-**

vení, o kterém právě píší, jezdilo (zvukem) mnoho. A všechny na červenou.

Vystoupení dětí bylo téměř na profesionální úrovni a čísel z něho chlad. Do poznámek během představení jsem si poznamenal: "Děti dělají do psychologického herectví."

TEATR MOLODEŽNYJ NOVOSIBIRSK SNY HAMLETA (HAMLET)

Hraje se v Rossii. Před oponou vpravo několik nádob a snopy suché trávy. Po rozevření opony vlevo schody na dva metry vysokou plošinu. Hraje se tedy ve dvou poschodích, dalo by se říci i ve dvou významových rovinách. Pozoruhodný je razantní nástup v prvním dějství. (Např. duch krále nebloumá, ale ze všech stran útočí.) V celém představení dochází ke střetávání se groteskností s tragédií (téměř kabaretní skeč při loučení Láerta s Poloniem - v posledním dějství Horácius ochutnává otrávené víno a pošklebekem konstatuje, že je úplně normální, cože na něm ti otravové mají?). Představení pracuje s mnoha symboly. Například: Slavný monolog zní při otevření opony do prázdného jeviště prvního dějství, z úst Ofelie ve druhém dějství a po smrti rozhodnějšího Alter Ega Hamleta z úst Hamleta nerozhodného. - Na konci prvního dějství za Hamletem přichází přátelé ze studií, nitěmi ho svazují a přivazují k okolí tak dlouho, až je téměř vkován do pavučiny jejich intrik. V této chvíli se poprvé objevuje Alter Ego, ráznější část Hamletovy bytosti, zpřetrhává nitě a ujmá se řízení dalšího děje. Nesmělá část Hamleta od té doby vše pouze trpně z prvního poschodí jeviště sleduje. Možná, že i proto se zdá druhá část představení, po strhujícím úvodu, poněkud nevzrušivá, nenápaditá, fádní. Ve třetí části opět nastupující symbolika a vnitřní zaujetí podstatně pozvedne úroveň představení, ale razantnosti první části

tuje: "Při kolaudaci objektu se udržbář ožral a do dneška nevystřízlivěl."

Při každém představení na tomto mezinárodním festivalu mi běhá mráz po zádech. Ne, představení nejsou tak silná, silná je zima, která s mrazivým větrem provívá závěsy, oponami, koberci, nadzdvihuje cípy kabátů, zalézá na záda a běhá s mrazem po nich. Što oni zděs dělají? Oni katajnt na kaňkách.

A to si skoro úplně všechny soubory myslí, že diváci na jejich představeních musí odsedět minimálně dvě hodiny. (I v případě, že v představení je myšlenky tak akorát na hodně stručný inzerát.)

Rossija - Vše vlhne, plesniví, puká, propadá se do bahna. Vzpomínám na slavnou povídku E. A. Poea.

6.10.1994 - 6.20 hod. Někdo buší na dveře. Vyštěřené oči neznámého muže povykují: "Glazov! Glazov!" Asi si máme jet pro papír. Vyskakujeme, a jdeme dolů. Vytřeštěné oči oznamují: "Pjať sekund" a odjíždějí osobním autem pryč.

Čekáme.

Přichází Volod'a (fantastický organizátor festivalu) a posílá nás spát. Je teprve 7.00 hod. Vstává se přeci až v devět. 10.00 hod. Odjíždíme do Glazova a pěšky přecházíme ke Studiu, kde máme mít poslední představení.

10.30 hod. - Nikdo zde.

11.00 hod. - Nikdo zde.

11.25 hod. - Naštěstí svítí sluníčko. Stojí se tady skoro dobře. Ale měli bychom se připravovat, stavět! Kluci šli někam telefonovat.

11.35 hod. - Kluci se někam dovolali. Prý je vše v pořádku. Místní telefony tu mají zdarma.

11.40 hod. - Je otevřeno a přinesli papír. Celou dobu od té chvíle, co nás přivezli do města, nás hledali v patnáct kilometru vzdáleném Domě oddechu. Milé.

Petr učinil významný objev: V jednom divadle mají na záchodě prkénko, v druhém divadle mýdlo.

Z Ruska jsme si dovezli knihu Daniil Charms I. knihu Daniil Charms II. knihu Psovsykyje ikony 13.-16. stol. pět litrů vodky

Jen jsme dosedli do Maticky Moskvy, mí milí chlápci začali rukama, nohama tak dobře štěbetat rusky, až jsem se zděsil. Ke konci týdenního pobytu mi ti dva nezdvorači oznámili, že už umím celkem obstojně slovensky.

A na závěr? Díky MK, AITĚ, ARTAMĚ, ale především nesmírně obětavým a milým organizátorům festivalu, jsme poznali kus něčeho dosud nepoznaného a sami jsme, snad, kus poznání (někomu) umožnili.
DÍKY.

Sudoměřice u Bechyně
14.10.1994

Josef Brůček

Reportáž psaná na koleně aneb

cesta Ořechovského divadla do Pangbourne (Anglie) a Beveren (Belgie)

DÍL I.

Ohlédnutí I.

Jak se vlastně tato cesta zrodila? Shodou okolností řádně promísených s notnou dávkou štěstí. Můj anglický přítel - profesor angličtiny přijel, uviděl a pozval. A tak Ořechovské divadlo k již vyjednanému výměnnému zájezdu do belgického Beverenu připojilo i cestu do Anglie. Z pilnosti navíc, jako rozjezd, přidalo dvě představení stejné hry (Umrlec a trestanec) jako zahajovací inscenace 64. JH. Vzápětí po druhém provedení se večer odjíždělo.

Fakta I.

23 + 2 = soubor
2 řidiči + 1 stará Karosa a v ní kulisy, kostýmy, rekvizity a pivo.

5.8. - odjezd z Ořechova ve 13.00 hodin

příjezd do Hronova kolem 17. hod., kde kdovíjakým nedopatřením nebyly zajištěny ani večere, ani ubytování. Všechno se však napravilo díky pracovním kanceláře 64. JH.

6.8. - dopoledne zkouška, odpoledne dvě představení. Na druhém byl přítomen také předseda Českého parlamentu PhDr. Milan Uhde, který po představení přišel mezi členy divadla. Anglickým pořadatelům divadelního workshopu poslal po souboru blahopřejný list. Start na

dlouhou cestu byl odměněn po večeri v 19. hodin.

Ohlédnutí II.

Už se pomalu stmívá a spokojeně si předoucí karosa je po hronovské špagetové večeři plná přežvýkavců. Otevírají se první zásoby, první láhve. Tma nikomu nevadí, nálada na palubě kolísá mezi velmi dobrou a dobrou. Vzhledem k datu narození autobusu, a tedy očekávaným potížím z německé strany s obavami překračujeme hranice. Všechno však proběhlo v rozespalem poklidu. A tak nás kolem třetí ráno překvapila bouřka, která provázela výpravu až téměř k belgickým hranicím. Ranní hygienická a odpočinková zastávka poblíž Koblenze probírala osazenstvo jen mírně, rázné probuzení se konalo definitivně při přepadové kontrole Bundespolizei u Kolína n. Rýnem. I tentokrát však náš andělíček strážníček držel nad námi své zlaté ručičky, a tak se autobus po chvíli vrátil zpět na dálnici. Jak je svět krásný i když prší!

Fakta II.

7.8. - hranice s Německem překročeny asi v 0.30 hod. Trasa cesty byla vypočtena počítačem ze čtyř možností jako nejlepší: Nürnberg, Mannheim, Mainz, Köln, Aachen

13.00 překročeny belgické hranice a trasa pokračuje Liege, Bruxelles, Gent, Bruggs, Ostende

17.00 překročeny francouzské hranice a cesta kopíruje několik desítek kilometrů francouzské pobřeží až do Calais, kde se autobus s výpravou nalodil

19.30 anglického času překročeny britské hranice

Ohlédnutí III.

S hraniční kontrolou přišlo i sluníčko, a tak pohledný Belgičan požadoval místo pasů šest žen jako výkupné. Tím si získal sympatie nejen slabšího pohlaví, ale i mužské části (...jen si nechejte, bude božský klid...). Bohužel, nakonec z výměny sešlo a autíčko babička dorazilo do Calais hodinu před odjezdem předem objednaného trajektu. Dobrá káva uvařená řidičem a malá procházka přístavem byly jen předehrou klidného, přesně organizovaného nalodění. Půl druhé hodiny kolébaté jízdy kanálem rozhýbalo nekonečným sezením ztuhlé klouby, tváře se rozjasnily a ostrý vítr na horní palubě rozfoukal poslední zbytky únavy, alespoň pro tuto chvíli. A tak mohly bílé útesy dowerské přivítat v podvečer celkem spokojenou skupinu českých divadelních potrefenců.

Nebýt oficiálního zvacího listu od pořadatelů workshopu, pasová kontrola britské cizinecké policie by pravděpodobně nedopadla tak bezproblémově. Avšak přítel Tony Butterfield číhající za přepážkami v hale byl naší další, naštěstí použitelnou pojistkou.

Přecpané komunikace v okolí Doweru a Londýna - čtyři proudy tam, čtyři sem, tma, opět déšť, jízda vlevo a nezvyklé kruhové objezdy středů křižovatek byly limitujícími faktory cesty Dower - Pangbourne, takže jsme na místo dorazili za hluboké anglické noci. Snad únavou, snad přetížením, snad nájezdem na nějaký předmět "odešla" vnitřní montáž levého zadního kola a

z pneumatiky nezůstalo nic. Ať je jí britská země lehká!

Fakta III.

18.45 - odjezd trajektu firmy P+O European Ferries

19.15 - příjezd do Doweru (anglický čas), celní a pasové odbavení

19.40 - výjezd jízdou vlevo na dálnici A 25, M4, Pangbourne

23.00 - příjezd do koleje sv. Michala s defektem levého zadního kola, půlnoční večeře, rychlé ubytování, po němž celá výprava okamžitě tvrdě usnula.

Ohlédnutí IV.

Jistě znáte ten příjemný pocit probouzet se sami od sebe do slunečného rána. Na obloze plují dva barevné horkovzdušné balony, pootevřené okno pokoje vpouští dovnitř záclonou mírně zdušené ptačí cvrlikání, šumění větví vzrostlých stromů vás ještě stále udržuje v polospánku, máte zavřené oči, je vám dobře... V tom zazní rána, která vás docela probere. Vyletíte bosí a polonazí, abyste následně zjistili, že nešlo o přepad komandem IRA, ale o špatně seřízený samozavírač dveří. Pak si na rány postupně zvykáte, protože tyhle zatracené aparátky jsou na všech dveřích a každý druhý bouchá.

Fakta IV.

8.8. - snídání ve 9 hodin, skládací výprava a ostatních propriet, oprava kola autobusu, procházka po Pangbourne, malý lunch, koupání ve vyhřívaném otevřeném bazénu koleje

večeře, účast na generálce muzikálu "Ó, jaká rozkošná válka" a seznamovací večírek. Upřímně řečeno, byl lepší než generálka.

Poznání I.

Z dlouhé a snad pro všechny přítomné zajímavé besedy, která se ke konci změnila v dotazovnu, také však z osobních roz-

hovorů, poznámek i činů bylo možno usoudit, že průměrné britské představy o České republice jsou u většiny Angličanů více či méně mluhavé. Je pravda, že jsou informováni o politickém směřování ČR jako celku, že znají jméno prezidenta Havla a občas také premiéra Klause. Jinak jsou jejich znalosti o nás, slušně řečeno, naprosto naivní a zcela nepoučené. Zarážejícím, avšak zcela extrémním případem byl dotaz starší dámy, zda u nás máme obilí, zda zde roste ovoce a zelenina a dokonce zda se u nás prodávají i boty! Obdržela v mezích slušnosti ostrou a zcela vyčerpávající odpověď.

Britové žijí od poledne do pozdní noci. Vždy jsou velmi zdvořilí, ovšem v jednání tradičně formální. Úvodní seznamovací rituál je neměnný, fráze o pohodě a počasí rovněž. Pokud jim jejich protějšek po seznámení vyhovuje, pozvou vás na drink. Vystává tedy otázka, co pije průměrný Angličan. Ke snídani a večeri čaj i kávu, ovocné šťávy. Přes den instantní kávu nevalné chuti a většinou tvrdé drinky. Proslulé anglické čajové dýchánky nebyly vůbec k vidění! Dále pije především anglické pivo - pro českého pravověrného pivaře téměř nepoživatelné. Večer k jídlu často víno.

Anglická snídání je kapitola sama o sobě. Osmažené párky a slanina, volské oko, fazole v pikantní omáčce, výběr pražených vloček a müsli, kukuřice i rýže, množství masových, zeleninových a ovocných salátů, sýry, smetana, mléko, čokoláda, káva, čaj, džus. A samozřejmě topinky.

Zato anglický oběd je hubený nejen obsahem, ale i nápaditostí: čtyři trojúhelníčky obloženého bílého chleba, ovoce a nějaká sladkost.

Až večer je možné si jídelníček vylepšit. K dispozici je mixovaná polévka ze zeleniny, základem pak různým způsobem upravené maso, i skopové, s vařenou zeleninou, několik drobných brambůrek jako příloha a

k tomu celá škála zeleninových a ovocných salátů, nápoje viz snídání. A nakonec přeslazený pudink nebo pěna.

Britové jako národ jsou méně hluční než my. Z empirického zkoumání vyplynulo, že zvyšování hlučnosti národa je úměrné jeho etnickému umístění směrem k východu. Dále Angličané zjistili, že se vytrácí tradičnost oblečení v době mimo zaměstnání, především u mladší generace. Například o oblečení do divadla Britové tvrdí, že zahlédnout kravaty u pánů a večerní šaty u dam lze již jen zřídka, a to většinou pouze u starší generace.

Fakta V.

Koleje - středoškolská námořní kolej sv. Michala v Pangbourne je rozsáhlý lesoparkový areál s množstvím budov postavených většinou typickým anglickým slohem z neomítnutých licovaných cihel, s výrazně bílými okny, římsami, dveřmi, balkony a komíny. Každý dům má nejméně jednu klubovní místnost. V areálu je otevřený bazén s vyhřívanou vodou, nepočítaně hřišť na rugby, kopanou, házenou, tenis, kriket, dále sál pro 200 - 800 diváků, rozlehlá tělocvična. Hlavní cesty a chodníky jsou vyasfaltovány, vedlejší vyštěrkovány. Celý prostor se denně uklízí, tráva se seká do typického anglického trávníku a koleji uprostřed budov a zeleně vévodí pořádný apelpác s lodním stožárem pro vlajky a kotevní lanový sloup. Pokoje na kolejích jsou většinou dvoulůžkové, po celou dobu našeho pobytu neuklizené oproti areálu, který se uklízel denně.

Poznání II.

Krajina této části Anglie je mírně zvlněná, nejvyšší kopec ani ne 150 m nad úrovní horizontu. Zcela dominantní barvou je zde sytá zeleň. Vše je protkáno spleť říček, Temže a kanálů. Všude je plno uvázaných lodí, lodiček, hausbotů, na každé většší ploše se surfuje nebo jezdí na vodních skútrech.

Oplocené pozemky s pasoucími se krávy, ovce nebo prasata vyvolávají pocit klidu a jistoty.

Všude se valí množství svižně jezdících aut všech možných značek a tvarů, takže nabýváte dojmu, že zde nikdo neudělá krok pěšky. Ve voze bývá většinou jen řidič. Městská doprava, pokud v místě je, bývá velmi málo využívána. To ovšem neplatí pro velká města.

Ohlédnutí V.

Úterní premiéra muzikálu "Ó, jaká rozkošná válka!" začínala, jak jinak než netradičně jako ostatně všechno v Anglii, v 19.45 hod. Hrál se na jevišti v přírodě s hledištěm pro 200 diváků. Do prostoru zajímavě posazená scéna imitující cirkus s třepotavými svítilkami vesnic v pozadí průhledu do krajiny navozovala atmosféru plnou očekávání. Oproti britským divákům nás představení zklamalo. Inscenace byla ušita horkou jehlou (jen týden zkoušek při 54 osobách obsazení!) se třemi nebo čtyřmi dobrými hereckými výkony, ale především s hrůzným hudebním provedením, jehož nedostatky násobily porvy větru střídavé intenzity, takže spojení herců s hudbou bylo takřka nemožné. Je až s podivem, že v tak technicky vyspělé zemi nebyly k dispozici ani jevištní mikrofony, ani mikroporty.

Zato večírek po premiéře byl bohatýrský a Ořechováci přispěli k jeho zduchu pravým českým šranílem (el. klavír nebo harmonika, housle, basa, bubny) a národními písničkami, které se, jako obvykle, setkaly s velkým ohlase.

Poznání III.

Pangbourne je idyllické, avšak silně předražené lázeňské městečko západně od Londýna, po klidně si hovící na březích Temže a pospojované šňůrami kanálů. Nízká zástavba kopírující mírně zvlněný terén je většinou z lícovaných cihel, přírodního kamene

nebo prefabrikovaných kamenných cihel. Střechy jsou kryty netradičně tvarovanou křídlicí nebo piskovcovými taškami. Občas lze objevit i současný módní výstřelek - zbrusu nové došky. Zkrátka, všechno kolem je pro oči Středoevropa jiná a zvláštní. Jako by v ovzduší bylo cítit fluidum konzervatismu, který prorůstá vším, s čím se zde setkáte.

Fakta V.

Riverside Players - více než čtyřicetiletá společnost divadelních nadšenců, kterou založili profesori a žáci koleje. Na ně se postupně léty nabalili další zájemci i s rodinami, takže dnes čítá skupina kolem devadesáti členů.

Zvláštnost studia - vedení souboru rozhodne o titulu pro další sezonu a sjedná režiséra, většinou profesionála. Během roku obdrží obsazení herci texty, případně party a naučí se je nazpaměť. Na začátku srpna se všichni na dva týdny sejdou: režisér, herci, muzikanti, švadleny, výtvarník, technika a rodiny. Týden se zkouší, staví, šije, muziciruje a druhý týden se hraje pět představení v přírodě, při špatném počasí v kolejním divadle. Tento rok to "odnesl" známý muzikál "Oh, what a lovely war!" - Ó, jaká rozkošná válka! Byla "rozkošná", indeed!

Poznání IV.

Že úsloví "...s klidem Angličana..." platí zde i dnes, jsme se přesvědčili při třetí muzikálové repríze, kdy uprostřed hry vypadl v celém okrsku proud. Nikoho to nevyvedlo z rovnováhy. Netrvalo dlouho a přírodní scéna byla osvětlena reflektory ochotně přistavených aut. Publikum pochvalně zatleskalo a představení pokračovalo.

Ohlédnutí VI.

Skončila první část pátečního galavečera - muzikál, utichl potlesk a diváci - hosté krácejí roz-

vážně po skupinách hvězdnatou nocí ke kolejní jídelně, kde je pro ně připravena večeře se šampaňským, čerstvými jahodami, obřími sladkými hrozny a dalšími delikatesami.

Občas o sobě říkáme, že Češi jsou jako kobylky. Kde se objeví, tam dva roky tráva neroste. Ubezpečuji všechny, že to platí beze zbytku i pro jiné národnosti: šampus zmizel jako první, jahody a hrozny v jeho závěsu, o speciálně upravených játrech ani nemluvě. Po nájedu zůstaly jen zdevastované obslužné stoly hrající všemi barvami zbytků rozmačkaných pochutin.

Galavečer za 14 liber pak pokračoval půlnočním ořechovským představením komedie "Umrlec a trestanec", prošípaným živě mluveným anglickým textem při rozhlasových hlášeníh na scéně a při reklamních vsuvkách. Inscenace byla přijata dvěma stovkami "ledově klidných" Angličanů s ovacemi v průběhu i na konci představení. Oh, what a lovely England!

Poznání V.

Objevila se první závažnější potíže: Mirek neslyší na levé ucho. Je den představení a on má bolesti. Když se to dověděli hostitelé, ihned pacienta objednali k prohlídce v nemocnici. Neptali se na peníze, neptali se na pojištění, třebaže jsme samozřejmě pojištění byli, krátka a dobře ho ve smlouvenou hodinu odvezli k lékaři. Ten odmítl vyplňovat papíry, Mirka vyšetřil, ošetřil, dal léky, poradil a popřál hodně zduchu. Tak jsme mu po představení za jeho lidskou neformálnost poděkovali alespoň skleničkou. Cheers, doctor!

Fakta VI.

9.8. - dopoledne beseda a dotazovna v kolejním klubu

10.8. - výlet do Miltonu, kde Tony ve svém domě připravil pro všech 27 osob domů připravil pro všech 27 osob lunch, pak prohlídka Oxfordu, večer v oxfordském divadle vynikající profesionální představení "Romea

a Julie" hrané v shakespeareovské velice melodické angličtině.

11.8. - celodenní výlet do Londýna - Buckinghamský palác, Westminster opatství i most, katedrála, starý parlament, Horse Guard, Downing Str., nám. Trafalgar, nám. Picadilly, Tower hrad i most. Večer večírek.

12.8. - stavba scény, zkouška, odpoledne závody na loďkách s bidly, galavečer s anglickým a českým představením, večírek.

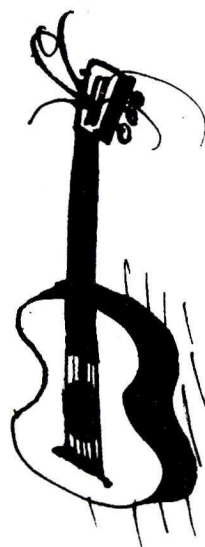
13.8. - plavecké závody, derniéra "Války", večírek na rozloučenou.

14.8. - po snídani v 9.00 hodin odjezd do Belgie

Poznání VI.

Říká se, že Čecha potkáš všude. Nevědomky to potvrdil i náš krajan Pavel Žijící v nedalekém Readingu. Syn Slovák a Češky se narodil v Nigerii, aby se pak odstěhoval do Anglie, kde se oženil. Poslední tři dny nás provázel na každém kroku, poctivě lámal češtinu, snažil se pomoci kde mohl, hltal každé slovo o republice a při loučení se jemu i nám jaksi trošku leskly oči. Snad někdy nashledanou u nás, Pavle!

*Dokončení přístě
František Klaška*

Lingen '94

Nikým nevarován ocitl jsem se z vlastní vůle v dubnu tohoto roku v německém Lingenu, kde se konal už třetí Světový festival dětského divadla. Z Čech nás tam nebylo ani jako prstů na ruce, neuvažuje náš soubor, a tak je asi potřeba dát o něm něco ve známost, aby se vědělo pro příště. Dovolím si několik dojmů.

Malé západoněmecké městečko Lingen se zmožlo na mezinárodní divadelní festival. Tedy všechna čest! Asi těžko bychom v Čechách hledali místo s nezbytnými prostorami a dostatkem schopných a ochotných lidí, kteří by podobnou akci zorganizovali. A tady všechno klapalo, byl připraven obsáhlý program představení i praktických dílen pro dětské účastníky a vidět jsme tu mohli představení z nejrůznějších koutů světa.

Až sem jednoznačně ano. Ale už si vůbec nejsem jistý, že se nám nabízelo to nejlepší, nebo alespoň lepší, nějakým způsobem zajímavé z těchto končin. Úroveň některých divadel byla tak chabá, že se vzpírám pomýšlení na ta údajně slabší. Lidé z vedení festivalu brzy sami přiznávali, že nebylo v jejich silách na vlastní oči všechno předem zhlédnout, pochopitelně, a někdy prý museli spoléhat na sebedoporučení souborů samých! Tenhle zásadní nedostatek v přípravě programu se snad už opakovat nebude, třikrát myslím stačilo, aby lidé, kteří se snad z nepochopení věci označují za pedagogy a divadelníky, ustýlali divákům Záhořovo lože svých prapodivných estetických kritérií.

Nevkus byl ovšem obecným problémem festivalu, i tam, kde už se dalo hovořit o divadle. Promíneme-li pro přehlednost země africké, kde divadlo tradičně plní jiné funkce a nám nezbyvá, než ho přijmout jaké je, bez nároků na soud (podobně i Japonsko), máme před sebou většinu představení, která vycházejí z kultury evropské. Myslím, že se dá od sebe odlišit nevкус, který vzniká na západě a na východě Evropy. V bývalých komunistických zemích jako

by lidé propadali nesmyslnému pocitu méněcennosti (méně toho vlastního, jsme tedy horší?), který je dovádí k neústrojnému napodobování cizích, a často také nekvalitních vzorů. 10-ti až 12-tileté děti z Gruzie imitovaly s mikrofony v rukou televizní hudební popšou a zpívající o lásce až za hrob padaly na kolena v nadírovaných vášních. Rusové aspoň profesionálně na úrovni soupeřili se slavnými Les Miserables ve svém muzikálovém zpracování Olivera Twista.

V téhle oblasti ale naproti tomu vznikla i divadla, která byla z těch nejlepších (Litva, Česká republika, Slovenská republika - a bohužel jen na videu přítomné Piano, nižněnovgorodské divadlo neslyšících dětí) a která byla dokladem, že izolace od Západu byla komunistickým zemím velkým darem osudu, byť jinak zaplaceným. Záleží teď jen na nich, jak s tím darem naloží, jestli ho využijí a vystaví na něm něco velkého. V ekonomice už svou šanci (u nás tolik po revoluci proklamovaná třetí cesta) zahazují, tak uvidíme, jak se s rozcestím vypořádá umění.

Naproti tomu úpadek vkusu na Západě se zdá být všeobecně rozšířený. Je hluboký a cítím tu souvislost s životním stylem zdejších lidí vůbec. Jde tu o hlubokou povrchnost! Nejpodstatnější je "image". Tvářit se vesele a harmonicky, ne být něčím, ale působit tak. A divadlo v takovémhle prostředí? Nechápu ho jako nový svěbytný svět, ale jen jako napodobení skutečnosti. Z herectví se ztrácí hercova víra, která má moc ospravedlnit jeho umělé jednání, a herectví se mění v šaškování. Slova přibývá, je jich jako bublin z veselého bublufuku, ale praskají, sotva se dotknou dlaně, která je chce sevřít, a zbyde jen zaštipání v nose. Tady nepřicházejí lidé na jeviště sdělovat příběhy, emoce, myšlenky, ale sebe samé.

Takovým dojmem ostatně působil i celý festival. Pestří konferenciéři (jako bych slyšel, Ahoj kamarádi - máme vás rádi! a čopat še mjačíme, he

he he!), barevně šou kolem i samotná představení o bezstarostných dětech měly snad nám divákům říkat: Podívejte, jak jsme dobří rodiče, to my vychováváme tyhle harmonické děti! Nemohl jsem se zbavit pocitu, že dospěl v Lingenu zorganizovali přehlídku vlastní dokonalosti a děti jim statovaly. Obdivovala se tu duhově hrající bublina, ale zkuste se jí dotknout!!

Co potom takovéhle divadlo může dát dětem? Těm, kterým, ať chce nebo nechce, staví systém hodnot, morálních i estetických, těm nabízí lživý kýč. A děti se učí rychle. Nechtěně vstřebávají vzory a učí se lhát, zatím jen(?) na jevišti, později, bojím se, i jinde. A životním ideálem se jim pak může stát i rodina z reklamy na kávu. Tímhle způsobem užíváme k pravému opaku prostředek, kterým bychom mohli formovat generace příštích lidí, kteří by se konečně začali na světě chovat, jak jim náleží. Místo toho je posíláme po vlastní pěšině, abychom si sami mohli dál namlouvat, že jdeme správně!

Já nechci na nikoho být zlý! To ze mně možná mluví strach.

Vilém Faltýnek

Divadelník Slovácka

Před patnácti lety rozloučili se obyvatelé Vracova a zástupci řady souborů hodonínského okresu s významným kulturním činitelem Slovácka (odešel ve věku 63 let) - profesorem Štěpánem Pištěkem, filologem, který jako pedagog i ředitel působil na středních školách v Hodoníně, Veselí na Moravě a v Kyjově. Celoživotní láskou prof. Pištěka bylo ochotnické divadlo, jemuž věnoval mnoho poctivého úsilí, a to zejména jako dlouholetý iniciativní vedoucí divadelního souboru Městského kulturního klubu ve Vracově. Byl tu obětavým režisérem (ve svém posledním období např. inscenace Čapkovy Matky a Solovičovy hry Meridián), který tvůrčím způsobem rozvíjel dnes již devadesátiletou tradici vracovského

amatérského divadelnictví. Pod jeho vedením odchoval soubor několik předních herců našich profesionálních scén (začínal zde např. nynější člen činohry pražského Národního divadla Josef Somr) a byl vždy úzce spjat s aktuálním kulturním děním v obci. Štěpán Pištěk dbal na soustavné vzdělávání ochotníků formou divadelní školy a rozličných kursů a pamatoval rovněž na bohatý vnitřní život stmelěného kolektivu v desítkách besed, přátelských večerů s programem i na vlastivědných zájezdech, stejně jako na pečlivě vedený divadelní archiv. Také díky prof. Pištěkovi býval od roku 1962 právě Vracov dějištěm každoročních divadelních přehlídek městských souborů Hodonínska.

Vít Závodský

NEPŘEHLÉDNĚTE!

Moji milí čtenáři, časy se mění a náš časopis s nimi. Dovolte mi, abych se s vámi rozloučila a upozornila vás na změny, které Amatérskou scénu v r. 1995 čekají. Vydávání časopisu se ujímá pracoviště ARTAMA, Křesomyslova 7, P. O. BOX 2, 146 16 Praha 4, tel. 6121 5684-7, Fax 61215688. Konkrétněji: paní Lenka Láznovská (šéfredaktorka) a pan Milan Strotzer (redaktor).

Není tajemstvím, že náš časopis se potýká s jistými finančními obtížemi od r. 1994, kdy začal být vydáván jako dvouměsíčník. Tak tomu bude i nadále. Jen žlutou lakovanou obálku vymění za jinou, s novým grafickým návrhem paní Jany Marešové. Zkrátka i časopis chce občas změnu. Jsem ráda, že kontinuita vydávání časopisu AS zůstane zachována. Věřte, že i díky ARTAMĚ, která poskytl útočiště i nové redaktory. Časopis bude vycházet ve stejné periodicitě (včetně přílohy). Také jeho cena bude stejná a vy si jej můžete nově objednat na adrese ARTAMA, nebo zaplatit předplatné prostřednictvím A.L.L. production a jejich doručovatelů, kteří za vámi přijdou (jejich adresa je uvedena také v tiráži AS).

Dovolte mi ještě na závěr mého rozloučení s časopisem popřát všem čtenářům, aby jejich časopis vydržel, aby překonal čas, který mu není příliš nakloněn. Svým nástupcům přeji báječné články od těch z vás, kterým osud tohoto časopisu není lhostejný. A všem amatérským souborům - Zlomte vaz!

Vaše Věra Kmochová

KARLIN HUDEBNÍ DIVADLO PRAHA

Křižíkova 10, 186 17 PRAHA 8
tel.: 24212776-80, fax: 242 12 132

PROSINEC '94

- 1.čt MAM'ZELLE NITOUCHE
- 2.pá MAM'ZELLE NITOUCHE
- 3.so POLSKÁ KREV 15 + 19 hod.
- 6.út POLSKÁ KREV
- 7.st POVEČEŘÍME V POSTELI
- 8.čt PAGANINI
- 9.pá PAGANINI
- 10.so PODSKALÁK 15 + 19 hod.
- 16.pá ZASNĚŽENÁ ROMANCE - předpremiéra
- 17.so ZASNĚŽENÁ ROMANCE - premiéra 19 hod.
- 20.út ZASNĚŽENÁ ROMANCE
- 21.st ZASNĚŽENÁ ROMANCE
- 22.čt ZASNĚŽENÁ ROMANCE
- 26.po MÁ FÉROVÁ JOSEFÍNA 15 + 19 hod.
- 27.út MÁ FÉROVÁ JOSEFÍNA
- 28.st MÁ FÉROVÁ JOSEFÍNA
- 29.čt MÁ FÉROVÁ JOSEFÍNA
- 30.pá NOC V BENÁTKÁCH

LEDEN '95

- 6.pá POLSKÁ KREV
- 7.so POLSKÁ KREV 15 + 19 hod.
- 10.út POLSKÁ KREV
- 11.st ZASNĚŽENÁ ROMANCE
- 12.čt ZASNĚŽENÁ ROMANCE
- 13.pá ZASNĚŽENÁ ROMANCE
- 14.so ZASNĚŽENÁ ROMANCE
- 16.po PODSKALÁK
- 17.út MAM'ZELLE NITOUCHE
- 18.st MAM'ZELLE NITOUCHE
- 19.čt ČARDÁŠOVÁ PRINCEZNA
- 20.pá CIKÁNSKÝ BARON
- 21.so PAGANINI 15 + 19 hod.
- 23.po NOC V BENÁTKÁCH
- 24.út POVEČEŘÍME V POSTELI
- 27.pá MÁ FÉROVÁ JOSEFÍNA
- 28.so MÁ FÉROVÁ JOSEFÍNA 15 + 19 hod.
- 30.po MÁ FÉROVÁ JOSEFÍNA
- 31.út MÁ FÉROVÁ JOSEFÍNA

POKLADNA: PO-SO 10-13 - 14-18 h., tel.: 24210710
HROMADNÉ OBJEDNÁVKY: PO - PÁ 8 - 17 h.,
tel.: 24227514, 24214225
Začátky představení v 19 hodin, případně v 15 hodin

OSKAR NEDBAL • POLSKÁ KREV

Režie a choreografie: Gustav Skála, dirigent: Miloš Formáček,
scéna: Vladimír Srámek, kostýmy: Josef Jelínek, účinkují: sólisté,
sbor a Symfonický orchestr HDK, dramaturgie: Evžen Sokolov-
ský. Premiéra.

Po nespočetných premiérách na našich i světových jevištích se na
scéně HDK opět - 80 let po české premiéře 25. 1. 1914 v divadle na
Vinohradech - objevilo toto vrcholné dílo české operetní tvorby -
Nedbalova Polská krev.

FRANZ LEHÁR • PAGANINI

Příběh lásky mladého legendárního houslisty Nicolý Paganiniho zaujal
mistra operety Franze Lehára a inspiroval ho k vynikajícím melodiím.
Opereta zahrnuje prostředí na knížectví v italské Lucce za napoleonských
dob - na zámku i v lidových hospůdkách. Vedle dramatické lyriky obsahuje
situace komické i dobrodružné. Dává příležitost zaskvít se barevně
hýřivým kostýmům, které navrhla Irena Greifová, dovoluje kontrast realis-
tické, přitom fantazijní scény Alberta Pražáka, staví před režiséra Oto
Ševčíka příťažlivý úkol přiblížit osud umělce. Hraje Symfonický orchestr
HDK za řízení Miloše Formáčka. V roli Paganiniho alternují Karel Bláha a
Robert Šicho. Dále vystoupí Yveta Dufková, Galla Macků, Kateřina
Šubrtová, Roman Škoda, Oldřich Král, Lucie Nováková, Pavlína Millerová,
Miro Grisa, Václav Vostarek a jiní.

HERVÉ - MEILHAC - MILLAUD

• MAM' ZELLE NITOUCHE

"Pro divadlo pan Floridor, pro divčů ústav Célestin" - zpíval Oldřich
Nový v hlavní mužské roli této slavné operety. Na scéně HDK v ní
uvidíte uměleckého šéfa karlínského souboru Pavla Trávníčka,
který je zároveň režisérem inscenace. Titulní roli vytvořily Yveta
Blanarovičová a Kateřina Vaníčková. Od prosince '93 máte možnost
obdivovat herecké výkony hlavních představitelů i skvělou komiku
Ladislava Županiče, Vlasty Peterkové, Stanislava Fišera, Hany
Talpové a dalších. Dirigent Jiří Kubík.

JOHANN STRAUSS • NOC V BENÁTKÁCH

HDK pro vás připravilo inscenaci v režii Oto Ševčíka, v bohatě nápadité
scéně Alberta Pražáka a s vynalézavými kostýmy, které navrhla známá
výtvarnice Irena Greifová. Účinkují: Yveta Dufková, Lucie Nováková,
Robert Šicho, Oldřich Král, Václav Vostarek, Vlastimil Zavřel, Roman
Škoda, Josef Oplít a další. Rovněž vystoupí karlínská ansábllová tělesa, jak
tato opereta - plná maskarního mumraje - vyžaduje. Dirigent: Miloš
Formáček.

HUDEBNÍ DIVADLO KARLÍN A MEDIAREX uvádějí

• MÁ FÉROVÁ JOSEFÍNA

Tak jako V. Vančura na motivy Shawova Pygmalionu napsal svoji
komedii JOSEFÍNA, tak M. Vackář na motivy Vančury napsal
český swingový muzikál speciálně pro karlínské divadlo s názvem
MÁ FÉROVÁ JOSEFÍNA. V režii Ondřeje Havelky, ve výpravě
Šimona Cabana a v choreografii Jany Vašákové se v titulní roli
představí Světlana Nálepková. Hudbu připravil Miroslav Kořínek,
a co je zvláštností, hrají v této inscenaci dva orchestry: Orchestr
Ondřeje Havelky a Symfonický orchestr HDK řízený J. Kubíkem.
V dalších rolích se představí Rostislav Kuba, Lubomír Lipský,
Bohuslav Klepl, Daniel Rous, Martin Učík, Galla Macků, Michaela
Dolinová, Iva Hüttnerová aj.

SPONZORUJÍ FIRMY DEZIRO a NOVÁ HUŤ Ostrava.

PRÉMIÉRA MĚSÍCE - 17. 12. 1994

GUSTAV OPUSTIL, PAVEL TRÁVNÍČEK, TOMÁŠ VONDROVIC • ZASNĚŽENÁ ROMANCE

Název přes půl století starého amerického filmu (v orig. Sunn Walley
Serenade) inspiroval české autory ke vzpomínce na dobu plnou swingu,
na tento skvělý optimistický rytmus, který prožil své návraty přes nejednu
taneční kapelu. Slávu tohoto období i samotného filmu Zasněžená
romance založil orchestr Glenna Millera, jehož hudba poskytuje dodnes
potěšení z nálady "hvězdného prachu" a tempa dusajícího transkonti-
nentálního vlaku.

Příběh norské slečny Karin Bensonové, tanečnice a zpěvačky, která
našla "tatička" v kapelníkovi Harrym Scottovi a domovské právo v jeho
orchestru, nabízí show, plnou jazzové muziky a tance, doprovázenou i
laternou magikou (filmové dotáčky E. Sirotek). Důležitý podíl na muzikálu
mají texty od Z. Borovce, I. Fischera, J. Moravce a E. Krečmara. Zazní
známá Chattanooga Choo Choo (Hej, pane šéf), Hvězdný prach, Měsíční
serenáda, Šňůra perel a další v podání Orchestru Karla Vlacha.

Režie Pavel Trávníček, scéna Ivo Židek, kostýmy Ivana Brádková. Hrají
a zpívají S. Nálepková, Y. Blanarovičová, K. Vaníčková, O. Želenská, N.
Konvalinková, P. Trávníček, L. Županič, O. Brousek ml., J. Přeučil aj. Dále
účinkuje taneční skupina Děti swingu a kvintet Lubomíra Pánka.

CENY VSTUPENEK
34-108 Kč
(+5 % DPH)

Hronov '94, Studio De Monaco „Dům Doni Bernardy Alby“, foto: I. Mičkal

